

DZIEN

10 stron

10
GR.**BYDGOSKI**

ILUSTROWANY

DRAZ WYDAWNICTWA:**DZIEŃ POMORZA — DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEŃ KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEŃ TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — —**

Redakcja i administracja, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 25. Telefon, 22-16, Konto czekowe P. K. O. 206,069.

Brochy Wielkiego Marszałka są świętością całego Narodu**Cała Polska protestuje przeciw
obrazie Majestatu Rzplitej****Głosy prasy i uchwały organizacji społecznych**

Zaszedł fakt, który głęboko wstrząsnął opinią publiczną w Polsce.

Ks. metropolita krakowski Sapieha, wbrew wyraźnej woli Prezydenta Rzeczypospolitej, zarządził przeniesienie trumny Marszałka Piłsudskiego z krypty św. Leonarda do niegotowej jeszcze na złożenie tam trumny wieży Srebrnych Dzwonów. Trumnę przeniesiono.

Widząc w tym fakcie obrazę Majestatu Rzeczypospolitej, p. premier gen. Sławoj-Składkowski złożył na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej dymisję swego Rządu, motywując ją tym, że fakt ten zaistniał w czasie jego urzędowania jako premiera Rządu i faktowi temu nie zdołał on zapobiec.

Prezydent Rzeczypospolitej dymisji Rządu nie przyjął.

Wiadomość o zarządzeniu ks. metropolity Sapiehy lotem błyskawicy obiegła kraj, wywołując w opinii zdumienie i wzburzenie.

Zapadły liczne już uchwały protestujące organizacji społecznych.

Krakowska kuria metropolitalna wydała komunikat, w którym dokonane przeniesienie trumny motywuje troską o stan zwłok Marszałka J. Piłsudskiego.

Argumenty kurii metropolitalnej nie są przekonujące, wobec rzeczowych danych, przytoczonych przez Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Józefa Piłsudskiego, który jedynie jest powołany do czuwania nad stanem Jego zwłok.

Bliższe szczegóły faktu, który prasa jednogłośnie traktuje jako niepojęty i niezrozumiały, podajemy poniżej:

NIEPOJĘTE I NIESŁYCHANE.

Niepojęte i niesłychane. Tak postępek ks. metropolity krakowskiego określa całe społeczeństwo polskie, czemu wyraz daje dzisiejsza prasa.

„Express Poranny”, podkreślając, że premier Składkowski w swym piśmie dymisyjnym nazwał postępek ks. metropolity obrazą Majestatu Rzeczypospolitej, pisze:

„Kto w Polsce zdoła zrozumieć ten cios bolesny, zadany uczuciom najgłębszej czci dla pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego!? Józefa Piłsudskiego, o którym najwyższy dostojnik Kościoła w Polsce ks. prymas kardynał Hlond w zarządzeniu żalobnym pisał:

„Zwycięstwami dnia 15 i 16 sierpnia 1920 roku stanął Marszałek Piłsudski w szeregach dziejowych obrońców wiary... Za to należy się Józefowi Piłsudskiemu wieczna wdzięczność nie tylko obywateli polskich, lecz całego chrześcijaństwa”.

Zaś ks. biskup Gawlina w słowach hołdu pośmiertnego rzekł:

I stała się nad Nim taka Droga i

upodobał Go sobie Bóg i nazaczył czoło Jego stygmatem wielkości i kazał Mu spełnić posłannictwo w narodzie naszym.

Rok 1920...

Upiorna chwila, o której świadek Papież Pius XI powiedział, że anioł ciemności bój gigantyczny toczył z aniołem jasności. Cała Polska stanęła przeciw wrogowi.

A Wodzem Jej Józef Piłsudski.

Przed Tobą w kornym hołdzie czoło schyla Europa, dzięki Ci składa Matka-Kościół przez Ciebie wyswobodzona.

Pan Zastępów wycisnął niezatartą pieczęć wybrańców swoich na Duchu Twym Nieśmiertelnym”.

„Polska Zbrojna” zwraca z najsilniejszą uwagą, że ks. metropolita krakowski postępkami swoimi czyni potrójną szkodę, albowiem:

...wbrew podstawowym zasadom Kościoła usiłuje naruszyć powagę władzy najwyższej, zakłóca spokój świątyni narodowej, jaką się stała krypta św. Leonarda, obraca przeciw sobie, nie bacząc na suknię duchowną, uczucia na-

**Nieprzekonywujący komunikat
Kurii Metropolitalnej**

Krakowska Kuria Metropolitalna komunikuje:

„Ostatnio zaszły wypadki zaskoczyły opinię publiczną, która wiedziała, że przeniesienie zwłok Marszałka Piłsudskiego było przygotowane szeroką korespondencją z Komitetem Uczczenia Pamięci Marszałka. Chodziło jedynie o to, by zwłoki Marszałka Piłsudskiego zostały ustawione w krypcie nowej, zbudowanej przy udziale sił artystycznych z całej Polski kosztem setek tysięcy

rodz. Takie fakty napawać muszą wielką goryczą każdego Polaka-katolika, wszystkich Polaków!

O takich faktach wiedzieć nie chcemy, muszą być one najprędzej z rzeczywistości naszej wykreślone”.

„Kurier Poranny” podnosi, że postępek ks. metropolity wprawił wszystkich w osłupienie.

„Niepodobna bowiem zrozumieć, dlaczego metropolita krakowski nie tylko nie chce uwzględnić życzenia Komitetu, ale odmawia woli nawet Pana Prezydenta.

Dlaczego czyni to w sprawie, która nie jest i pod żadnym pozorem nie może być przedmiotem decyzji jednostki, zajmującej chociażby bardzo wysokie stanowisko w hierarchii społeczeństwa, bo jest wspólną sprawą nas wszystkich, sprawą zbiorowej woli narodowej, naszej najgłębszej troski i potrzeby wewnętrznej?”

Również i inne dzienniki podkreślają, jak bolesny wstrząs w całym społeczeństwie wywołał postępek ks. metropolity krakowskiego.

złotych, a nie niszczały jak dotąd w wilgotnej krypcie św. Leonarda. Względem ten na bezpieczeństwo i należyte utrzymanie porządku wymagał, by wreszcie po dwu latach sprawa przeniesienia zwłok Marszałka Piłsudskiego została należycie załatwiona, a nie odkładana do terminów nie określonych”.

Niestety musimy zakwestionować z punktu widzenia stanu faktycznego treść komunikatu krakowskiej Kurii

Metropolitalnej. Albowiem:

1) Przewodniczący wydziału wykonawczego Naczelnego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Piłsudskiego po raz pierwszy został zawiadomiony przez księcia metropolity Sapiehy listem z dn. 17 bm. o zamierzonym przeniesieniu trumny ze zwłokami Marszałka i w formie powyższej decyzji.

2) Decyzja ta, jak wynika z treści komunikatu, została podyktowana troską o całość zwłok Marszałka Piłsudskiego. Tymczasem, ponieważ krypta pod Wieżą Srebrnych Dzwonów, oraz sarkofag, nie są jeszcze gotowe, decyzja księcia metropolity Sapiehy spowoduje aż trzykrotne przeniesienie trumny Marszałka: 1) obecnie, 2) podczas budowy sarkofagu, i 3) po całkowitym wykończeniu krypty.

3) Krypta św. Leonarda została osuszona sumptem Naczelnego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Piłsudskiego. Umieszczono w niej specjalne piece elektryczne oraz termometry, które pozwalają na regulowanie temperatury w krypcie. Wobec tego według opinii fachowców, zwłokom nie zagrażało niszczenie.

W świetle powyższego z prawdziwą przykrością musimy stwierdzić, że treść komunikatu krakowskiej Kurii Metropolitalnej nie jest dostatecznie przekonująca — nie mówiąc już o fakcie wyraźnego sprzeciwienia się życzeniu Głowy Państwa.

Jak się dowiadujemy, w czasach ostatnich metropolita krakowski ks. arcybiskup Sapieha złożony był chorobą, co nasuwa się nam jako jedyne wytłumaczenie tego — niepojętego inaczej — konfliktu.

Głosy protestu z Pomorza Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa
Zamek

W obliczu nieprawdopodobnego faktu obrazę Majestatu Rzeczypospolitej i najświętszych uczuć narodowych, składamy Panu Prezydentowi wyrazy kornego hołdu.

Zarząd Okręgu Pomorskiego
i Oddziału Toruńskiego
Związku Legionistów Polskich.Pan Marszałek Śmigły - Rydz
Warszawa

Wstrząśnięci do głębi nieprawdopodobnym faktem obrazę przez Metropolitę Krakowskiego Majestatu Rzeczypospolitej i uczuć najwyższej czci i umiłowania narodu dla Wielkiego Marszałka, składamy Panu Premierowi, że w pełni solidaryzujemy się z Jego stanowiskiem, wyrażając przy tym niezłomne przekonanie, że groby w-

dumy narodowej gotowi jesteśmy bronić z całych sił.

Zarząd Okręgu Pomorskiego
i Oddziału Toruńskiego
Związku Legionistów Polskich.Pan Premier Sławoj - Składkowski
Warszawa

Wstrząśnięci do głębi nieprawdopodobnym faktem obrazę przez Metropolitę Krakowskiego Majestatu Rzeczypospolitej i uczuć najwyższej czci i umiłowania Narodu dla Wielkiego Marszałka, meldujemy Panu Premierowi, że w pełni solidaryzujemy się z Jego stanowiskiem, wyrażając przy tym niezłomne przekonanie, że groby w-

rodowa, będą odtąd zarządzane tylko przez władze narodowe.

Zarząd Okręgu Pomorskiego
i Oddziału Toruńskiego
Związku Legionistów Polskich.Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa
Zamek.

Zarząd Pomorskiego Okręgu Związku Peowiaków w obliczu faktów urażających honor R. P. przesyłają Tobie, Panie Prezydencie, wyrazy czci i hołdu jako reprezentantowi Majestatu Rzeczypospolitej, przed którym każdy obywatel winien kornie schylić czoło i posłusznie wykonać wolę Pierwszego Obywatela Państwa.

Zarząd Okręgu Pomorskiego
Związku Peowiaków.

(Ciąg dalszy na stronie 2-giej)

(Ciąg dalszy ze str. 1)

Marszałek Śmigły - Rydz

Warszawa

Peowiaci Okręgu Pomorskiego melonują posłusznie Tobie, Panie Marszałku, swój głęboki ból, jaki został spowodowany urażeniem uczuć całego narodu do Majestatu R. P. faktami, które miały miejsce w ostatnich dniach w Polsce.

Zarząd Okręgu Pomorskiego
Związku Peowiaków.

Rezolucje organizacji gdyńskich przeciwko niesłychanemu wystąpieniu metropolity krakowskiego

Daleko od stolicy położona Gdynia, związana synowskimi uczuciami z pamięcią Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego i żywiąca głęboki szacunek do Głowy Państwa, Pana Prezydenta Rzplitej Ignacego Mościckiego, boleśnie odczuła smutne zajście, które stało się powodem zgłoszenia dymisji przez szefa Rządu Rzeczypospolitej, Pana Premiera gen. Sławoj-Składkowskiego.

Smutny ten fakt, który wobec głębokiego kultu żywnego względem posta-

General Sławoj-Składkowski
Szef Rządu R. P.

Warszawa

Peowiaci Okręgu Pomorskiego wyrażają swój głęboki ból, jaki ich dotknął wobec faktów urażających uczucia całego Narodu i Majestatu R. P. i meldują posłusznie, Panu Generalowi, że całym sercem stoją przy Tobie i przesyłają wyrazy Peowiaczkiego posłuszeństwa jako Szefowi Rządu R. P., wyznającemu tak wielką miłość Ojczyzny i kult pamięci Wielkiego Marszałka.

Zarząd Okręgu Pomorskiego
Związku Peowiaków.

ci Wodza Narodu zaistnieć nie powinien — wywołał w społeczeństwie gdyńskim echo bolesne.

Podobnie, jak zarząd okręgu stołecznego Związku Legionistów Polskich w Warszawie — zarząd oddziału Morskiego Zw. Leg. w Gdyni zwołał w dniu wczorajszym w południe nadzwyczajne zebranie członków, na którym postanowiono jednomyślnie wysłać do Pana Prezydenta Rzplitej i Pana Premiera depesze nast. treści:

Pan Prezydent Rzeczypospolitej
Ignacy Mościcki

Warszawa - Zamek.

Wobec obrazy Majestatu Rzeczypospolitej Polskiej, a tym samym i świętych uczuć Narodu Polskiego przez ks. metropolitę krakowskiego, Oddział Morski Zw. Legionistów Polskich w Gdyni pozwala sobie przesłać Panu Prezydentowi Rzplitej wyrazy holdu i najwyższej czci żołnierskiej.

Związek Legionistów Polskich
Gdynia.

Pan Prezes Rady Ministrów
General Sławoj-Składkowski

Wobec niesłychanego i nieprawdopodobnego stanowiska obywatela polskiego, obrażającego najświętsze uczucia Narodu Polskiego i Majestatu Rzeczypospolitej, legionści polscy, oddział w Gdyni, wyrażają Panu Premierowi swoje najgorętsze podziękowanie za zajęcie stanowiska oraz zapewniają o żołnierskim posłuszeństwie, łącząc wyrazy czci.

Związek Legionistów Gdynia.

W godzinach popołudniowych odbyły się w Gdyni zebrania innych organizacji, na których rozpatrzono sprawę smutnego wystąpienia ks. metropolity Sapiehy.

rażę wyrazy uznania. Ufamy, iż fakt niesłychanego pogwałcenia uczuć narodu, jakiego dopuścił się ks. metropolita krakowski spotka się ze strony p. Premiera z jak najgorętszą odprawą.

Związek Zawodowy Pracowników Umysłowych

Prezydium Unii Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych powzięło następującą uchwałę:

„Wobec niesłychanego nieposzanowania okazanego Głowie Państwa Polskiego przez biskupa krakowskiego ks. Sapieha, Unia Pracowników Umysłowych wyraża pogląd, że postępek ten znajdzie należytą odprawę, jakiej wymaga zachowanie autorytetu państwa i utrzymanie w masach przekonania, że szacunek wobec jego Najwyższego Reprezentanta i wobec Woli Narodu, obowiązuje nie tylko każdego szarego obywatela ale tym bardziej obywatela, który jest Dostojnikiem Kościoła.

Członkowie Stow. Polskich Dziennikarzy i Publicystów Młodzieżowych bawiący na Śląsku

Do p. Premiera

gen. Sławoja Składkowskiego

Zaskoczeni w czasie zwiedzania ośrodków przemysłu śląskiego nieprawdopodobnym aktem, którego dopuścił się metropolita Sapieha, aktem godnym potępienia nie poszanowania prochów Wielkiego Marszałka, relikwii i wyłącznej własności Narodu Polskiego oraz nieposłuszeństwa wobec Woli Głowy Państwa przesyłają na ręce Pana Premiera wyrazy najgłębszego oburzenia i protestu.

Obraza Majestatu Rzeczypospolitej wymaga pełnego zadośćuczynienia

Legion Śląski, Stowarzyszenie Powstańców Śląskich

Do Pana Prezydenta R. P.

Legion Śląski, Stowarzyszenie Powstańców Śląskich składa Panu Prezydentowi hold i podziękowanie za decyzję w sprawie kultu Marszałka Józefa Piłsudskiego i za najgodniejsze reprezentowanie Majestatu Rzeczypospolitej wobec nieodpowiedzialnych poczynań ze strony biskupa Sapiehy.

Do p. Marszałka Śmigłego-Rydz.

Legion Śląski, Stowarzyszenie Powstańców Śląskich składa Panu Marszałkowi hold i posłuszne podziękowanie za stanowisko w sprawie kultu Józefa Piłsudskiego, który usiłował naruszyć w sposób obrażający uczucia wierności żołnierzy polskich biskup Sapieha.

Do p. Premiera.

Legion Śląski, Stowarzyszenie Powstańców Śląskich, składa wyrazy najgłębszej czci Panu Prezesowi Rady Ministrów z okazji decyzji w sprawie kultu dla Marszałka Józefa Piłsudskiego i melduje równocześnie, że wszyscy byli wojskowi, zrzeszeni w Legionie Śląskim, przyłączają się do wyrazów potępienia w wybuchu nieodpowiedzialnego biskupa Sapiehy.

Prezydium Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polsk.

Na wieść o samowolnym dysponowaniu przez ks. metropolitę Sapieha najdroższymi relikwiami narodowymi, zwłokami twórcy Niepodległości Polski Józefa Piłsudskiego, oraz na wieść o bezprzykładnej niesubordynacji obywatela Rzeczypospolitej wobec Głowy Państwa, Związek Nauczycielstwa Polskiego potępia postępowanie biskupa Sapiehy jako karygodną demonstrację przeciwko Państwu, jako czyn, który anarchizuje do głębi nasze życie publiczne, demoralizuje młode pokolenie, szkodzi pracy wychowawczej szkoły i stwarza pozory, że świątynia narodu — Wawel może stanowić teren samowolnego działania nieobliczalnych jednostek.

Związek Nauczycielstwa Polskiego domaga się od najwyższych władz Państwa, by bezzwłocznie uwolniły panteon polski — Wawel od jurysdykcji władz kościelnych, zwrócić go Narodowi i oddać w jego niepodzielne władanie.

(—) Prezydium zarządu głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Związek Harcerstwa Polskiego

Warszawa, (PAT). Związek Harcerstwa Polskiego powziął następującą uchwałę: Związek Harcerstwa Polskiego, którego patronem jest Marszałek Piłsudski a wysokim protektorem Pan Prezydent R. P. przyłącza się do ogólnego protestu organizacji i społeczeństwa w sprawie przeniesienia zwłok Marszałka na Wawel.

Pamięć myśli i czynów Wielkiego Marszałka uczyniła podstęgą naszego pa-

tego naszego systemu wychowawczego, który ma dać Polsce pełnowartościowego obywatela, umiającego pracować dla Ojczyzny i szanującego godność Państwa i jego najwyższych przedstawicieli.

(—) Przewodniczący Związku Harcerstwa Polskiego

dr. Michał Grażyński

(—) sekretarz gen. mgr. Józef Sosnowski.

Związek Strzelecki

Warszawa (PAT). Zarząd główny Związku Strzeleckiego na posiedzeniu w dn. 24 czerwca rb. powziął następującą uchwałę:

Jako przedstawiciele organizacji, zadaniem której jest zaszczepienie i utrwalenie w społeczeństwie bezwzględnej dyscypliny narodowej i państwowej i tych wartości moralnych, które są niezbędne dla wytworzenia mocy obronnej naszego państwa, zakładamy uroczysty protest przeciwko zachowaniu się ks. metropolity Sapiehy, jako godzącemu w zasady zwierzchności najwyższych władz państwowych i w najgorętsze nasze uczucia wobec pamięci Wielkiego Marszałka. Zarząd Główny apeluje równocześnie do czynników miarodajnych o wydanie zarządzeń, uniemożliwiających na przyszłość podobne wypadki.

Głos Gdańska

Prezydium okręgu gdańskiego Federacji P. Z. O. O. wysłało do p. Premiera gen. Sławoja Składkowskiego depeszę następującej treści:

Prezydium Federacji P. Z. O. O. okręgu gdański na swym zebraniu nadzwyczajnym w dniu 24 b. m. w obliczu faktów, obrażających uczucia narodu i petyzmu dla pamięci Wielkiego Marszałka oraz obrazy Majestatu Rzeczypospolitej, spowodowanych stanowiskiem ks. Sapiehy śle Ci, panie Premierze, wyrazy solidarności i żołnierskiego posłuszeństwa.

Unia Polskich Związków Obrońców Ojczyzny

Do p. Premiera

gen. Sławoj Składkowskiego

Unia Polskich Związków Obrońców

Sesja nadzwyczajna Izby

ma załatwić sprawę sprofanowania zwłok Marszałka

Kraków, (PAT) Wicemarszałek Senatu dr. Mikołaj Kwaśniewski, senator dr. Emil Bobrowski, senator Franciszek Lipiński i poseł Władysław Starzak wystosowali do p. premiera gen. Sławoj-Składkowskiego telegram treści następującej:

„Sprofanowanie zwłok Marszałka Józefa Piłsudskiego wymaga natychmiastowej i stanowczej reakcji całego narodu.

Konstytucyjnie odpowiedzialni za losy narodu i państwa czynnikami są jedynie powołane do sprawowania opieki nad grobami bohaterów narodowych. Wawelska katedra musi przejść pod wyłączną i bezpodległą władzę państwa.

Ojczyzny w imieniu zrzeszonych w niej organizacji przesyła Panu Premierowi go-

Federacja PZOO przeciw pysze i bucie ks. metropolity

Warszawa (PAT). Prezydium zarządu głównego Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny powzięło następującą uchwałę:

Byli obrocy ojczyzny, dotknięci boleśnie w swych najświętszych uczuciach narodowych bezprzykładną samowolą księdza metropolity, obrażającą Majestatu Rzplitej i kult Wielkiego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, Odnowiciela i Twórcy Państwa Polskiego — protestują z głębi swych serc i żołnierskiego sumienia przeciwko temu niepojętemu zarządzeniu. Ks. metropolita Sapieha przez swą pychę i butę, nie mającą nic wspólnego z nauką i pokorą Chrystusa, a przypominającą butę królewiat polskich z najgorszych czasów przedrozbiorowej Rzeczypospolitej — przyuliżył się w ten sposób fatalnie idei zjednoczenia Narodu, tak Polsce dziś potrzebnego oraz napełnił serca wierzących katolików-Polaków goryczą i żalem, wyrządzając tym samym szkodę i krzywdę Kościołowi.

Jest rzeczą niedopuszczalną, by w spra-

Warszawa już zaprotestowała gremialnym pochodem przed Belweder

(ch) Warszawa. (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem w sali Resursy Obywatelskiej odbyło się z inicjatywy Związku Peowiaków i Federacji P. Z. O. O. zebranie protestacyjne przeciw zarządzeniu ks. metropolity Sapiehy o przeniesieniu zwłok Marszałka Piłsudskiego.

Na zebraniu po przemówieniu gen. Góreckiego uchwalono rezolucję, przeciw za-

Dzisiaj manifestacja Krakowa na Wawelu

Kraków, 24. 6. (PAT). Zarząd okręgu Związku Legionistów Polskich w Krakowie przyjął uchwałę wzywającą wszystkich legionistów komendantów garnizonowych, kombatantów zorganizowanych w Federacji P. Z. O. O. i

wie obchodzącej cały naród polski i będącej jego świętością, mógł decydować wbrew najwyższemu w państwie czynnikom i uczuciom całego narodu jeden człowiek o zapędach nienawistnej samowoli.

Byli obrocy Ojczyzny domagają się stanowczo i bezwzględnie, by Wawel, będący własnością Polski i jej panteonem narodowym — wyłączyć z pod jurysdykcją księdza metropolity krakowskiego.

Powaga i godność mocarstwowej odrodzonej Polski, za którą jej żołnierze przelewały krew na polach bitewnych pod wodzą swego ukochanego nieśmiertelnego Marszałka — jak również konieczność poszanowania obowiązującej Konstytucji przez wszystkich obywateli państwa nakazują nam zwrócić się z gorącym apelem do szefa rządu Rzplitej, gen. Sławoj Składkowskiego, którego stanowisko w tej bolesnej, niepojętej sprawie całkowicie podzielamy — by obrażony Majestatu Rzplitej i zranione uczucia polskiego narodu otrzymały pełne zadośćuczynienie.

rządzeniu ks. Sapiehy. Po wlocu uformował się pochód, który podążył przed Zamek Królewski, gdzie wznosząco okrzyki na cześć P. Prezydenta R. P.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej ukazał się na balkonie. Następnie pochód podążył przed gmachem prezydium Rady Ministrów i dalej pod Belweder, gdzie po chwili milczenia został rozwiązany.

szerokie rzesze społeczeństwa krakowskiego do wzięcia gremialnego udziału w głębokiej, poważnej manifestacji ku czci tak boleśnie ostatnio naruszonego Majestatu nieśmiertelnego ducha Józefa Piłsudskiego.

Wszystkie organizacje wraz z pocztami sztandarowymi zebrać się mają w piątek dnia 25 czerwca b. r. o godz. 10 u podnoża Wawelu w ulicy Podzamcze, na wyznaczonych im miejscach. Następnie udadzą się pochodem na Wawel, by przechodząc — obok krypty w postawie na „Bacznosc” i pochylając sztandary — oddać hold Komendantowi.

Odezwa ta podpisana została przez prezesa dr. M. Kwaśniewskiego, wicemarszałka Senatu i sekretarza A. Rutkowskiego.

Bez zgody rodziny

Warszawa (PAT) W związku z przeniesieniem sarkofagu Marszałka Józefa Piłsudskiego — Polska Agencja Telegraficzna upoważniona jest do stwierdzenia, że zostało ono dokonane bez uprzedzenia i bez zgody rodziny Marszałka.

Pokolenie, które idzie ku nowej Polsce

Szef Obozu Zjednoczenia Narodowego pułkownik Adam Koc, rzucając hasło zorganizowania młodego pokolenia pod nazwą Związek Młodej Wsi, przypominał polskiej młodzieży bohater-skie młode pokolenie, z którego Józef Piłsudski utworzył „obóz legionowo-żołnierski“.

Gdy cofniemy się myślą w te przełomowe czasy, w te lata między powstaniem Związku Walki Czynnej, potem Związku Strzeleckiego, a wybuchem wojny światowej i powstaniem Legionów — stwierdzić możemy, że cały ciężar walki o Niepodległość, całe brzemień trudu i ofiarności wzięło na siebie ówczesne młode pokolenie. Józefa Piłsudskiego, podówczas będącego w pełni sił męskich, liczącego już czterdzieści kilka lat życia, otoczyła młodzież, poparła młode pokolenie. Tak młode, że ten czterdziestokilkolrotny, promieniujący siłą i tężyzną Komendant, wydał się tej młodzieży już „Dziadkiem“. Tak młode, iż najstarsi spośród Jego żołnierzy reprezentowali dalsze roczniki wszechnic i wyższych uczelni, przeważnie zaś składali się z młodzieży szkół średnich lub młodzieży terminatorów w rzemiośle, praktykantów w fabrykach i w handlu czy też gołowących synów włościańskich.

I z tym to młodym pokoleniem Twórcą Niepodległości ruszył w bój, jemu po wierzył trud i walkę, od niego zażądał ofiary krwi i „poświęcenia się całkowitego sprawom Ojczyzny“.

Minęło dwadzieścia kilka lat. Wyrosło w Polsce nowe pokolenie. Zrodzone już w wolnym państwie. Młodzi w r. 1914 studenci, czeladnicy, rzemieślnicy praktykanci w handlu, robotnicy w fabrykach, oracze i kosiarze, mają już po orane trudem życia twarze, obielone szronem siewny skronie — i są ojcami synów i córek, które kończą wyśiadanie w ławach szkolnych i szukają się do życia na niwie publicznej, do pracy zawodowej i zbiorowej.

To nowe pokolenie zastaje inną zgoła rzeczywistość polską. Ma przed sobą zupełnie odmienne zadania. Inne w ich zasięgu i ciężarze gatunkowym, inne w formie i treści — niemniej jednak wielkie, obarczone olbrzymim brzemieniem trudu i odpowiedzialności.

„Jedynym naszym hasłem — mówi temu młodemu pokoleniu ideowy spadkobierca Komendanta, Wódz Naczelny Marszałek Śmigły-Rydz — jest hasło obrony Polski“.

Wskazuje temu młodemu pokoleniu „drogę, która nas doprowadzi do wyzwolenia sił moralnych i twórczych w narodzie“, aby „Polskę podciągnąć wyżej“.

„Wielka i potężna Polska — mówi temu młodemu pokoleniu obecnemu wybitny przedstawiciel „ideowej kadry“, stworzonej przez Twórcę Niepodległości, pułkownik Adam Koc — to testament życia i twórczości Józefa Piłsudskiego“.

I jak w r. 1914 ówczesnej młodzieży przypadł wielki zaszczyt i nie mniejszy trud zrealizować to, co zamierzył Józef Piłsudski — tak na barki obecnego młodego pokolenia spada obowiązek być wykonawcami Jego testamentu.

Polska wymaga silnego i zdrowego, tak moralnie, jak i fizycznie narybku przyszłych działaczy, ofiarnych w służbie społecznej ludzi, którzy ujmą w swe ręce ster rządów. Współczesne pokolenie młodych staje dziś przed ogromnymi zadaniami.

Znamy wszyscy te zadania. Uprzymiarnia nam je nasze położenie geograficzne, nasze wielkie zaległości, powstałe w stuleciu niewoli, nasza struktura społeczna i ludnościowa, nasz przyrost młodych sił, prących do warsztatów pracy, nasze potrzeby gospodarcze i kulturalne.

„Któż — zwraca się z apelem do całego młodego pokolenia Adam Koc — w wykonaniu tych olbrzymich zadań winien iść w pierwszym szeregu, jeśli nie młodzież?“

Ma ona przecież przed oczyma tak niedawny a tak wzniosły przykład: pokolenie własnych ojców, które u boku Józefa Piłsudskiego zdołało dokonać heroicznego czynu: rozkuć kajdany nie woli i wskrzesić byt Polski.

Młoda Polska musi się związać w

W Berlinie odprężenie po dniach wzburzenia Neurath jednak pojedzie do Londynu

Berlin (PAT). Po kilku dniach większego wzburzenia na tle zagadnień hiszpańskich i odroczenia podróży ministra Neuratha, wyczuć się daje dziś w niemieckich kołach politycznych nastrój dużo spokojniejszy. Oceniona z pewnej perspektywy sytuacja wydaje się już nieco mniej zaostrzona, jakkolwiek traktowana jest wciąż bardzo poważnie. Na podstawie enuncjacji tu-tejszych czynników miarodajnych, stwier-

dzić można, że pierwszą fazę incydentu z krążownikiem „Leipzig“ uważają tu za zamkniętą. Bezpośrednia akcja Niemiec i Włoch ograniczyła się więc po 1) do zaniechania współdziałania w systemie kontroli, 2) pozostawienia a nawet wzmocnienia sił morskich w Hiszpanii, 3) ponowienia kategorii cznej zapowiedzi akcji samoobrony przeciw wszelkim możliwym czynom napastniczym. Powtarzają tu dziś z naciskiem, iż nie-

pomyślny przebieg sprawy krążownika „Leipzig“ położył kres złudzeniom o solidarności czterech mocarstw i że nie może być więcej mowy o współpracy Niemiec z Anglią i Francją w dziedzinie kontroli miedzynarodowej na morzu Śródziemnym. Z niemieckim bodaj jednak naciskiem podkreśla się w Berlinie, iż rząd Rzeszy zachowuje swe miejsce w Komitecie nieinterwencji i nie widzi przeszkód do dalszego wspólnego omawiania zagadnień hiszpańskich. Co więcej, niemieckie koła miarodajne akcentują dziś, że wizyta ministra Neuratha nie jest w ogóle odwołana, lecz odroczona, co nie może bynajmniej uchodzić za wrogą manifestację wobec pojedynczych zamiarów p. Chamberlaina. Wizyty trzeba było na razie zaniechać, trudno ją było bowiem przeprowadzić w atmosferze napięcia, mimo iż jest tak doniosła i pożądana.

Jako zasadnicze błędne kwalifikują w Berlinie pełne niepokoju domysły zagranicy, jakoby w całym wypadku z krążownikiem „Leipzig“ Niemcom chodziło jedynie o uzyskanie wolnej ręki. W istocie Niemcy chcieli się przekonać, czy możliwa jest istotna solidarność czterech mocarstw, proklamowana w dniu 12 czerwca.

Owacje dla ks. Windsoru w Wiedniu

Wiedeń (PAT). Z okazji 43 rocznicy urodzin ks. Windsoru, cała prasa wiedeńska przyłącza się do serdecznych życzeń ludności Wiednia, podkreślając, że jest wielkim zaszczytem dla Wiednia, iż książę przybył specjalnie do Wiednia, aby tu święcić dzień swych urodzin. Podczas wczorajszej przechadzki księstwa Windsor tłumy publiczności wiedeńskiej zgotowały młodej parze burzliwą owację. Ks. Edward spędził wczorajsze popołudnie w wiedeńskim Country Club. Do hotelu „Bristol“, w którym mieszkają księstwo Windsor, napływają bardzo liczne podarunki oraz kwiaty z Austrii i z zagranicy. W imieniu rządu austriackiego złożył życzenia ks. Windsor min. Gleise-Horstenau. Życzenia złożył również poseł angielski w Wiedniu. Wieczorem ks. Windsor byli goszczeni przez barona Alfonsa Rotschida.

Jeszcze jedno zwycięstwo Jędrzejowskiej

Londyn (PAT). Na turnieju tenisowym o mistrzostwo świata w Wimbledonie Jędrzejowska rozegrała w czwartek mecz wraz z Noel w grze podwójnej pań, odnosząc łatwe zwycięstwo nad parą angielską Hobson-Wright 6:3, 6:45.

1. X. 1937 r. 3% funding bondy w myśl oferty złożonej w lutym 1937 r. przez prof. Krzyżanowskiego w Ameryce wszystkim posiadaczom polskich dolarowych pożyczek zagranicznych.

Porozumienie to wymaga jeszcze ratyfikacji przez polskie ciała ustawodawcze.

Obóz Zjednoczenia Narodowego w Toruniu już się ukonstytuował

W dniu wczorajszym przy wypełnionej po brzegi sali Dworu Artusa odbyło się zebranie organizacyjne Obozu Zjednoczenia Narodowego na miasto Toruń. Zebranie zgani przewodniczący okręgu miejskiego mec. Tamaszewski. Zasadniczy referat wygłosił poseł p. Hoppe z Warszawy.

Ze względów technicznych ograniczamy się dzisiaj do podania składu zarządu Obozu Zjednoczenia Narodowego na miasto Toruń:

- 1) przewodniczący inż. Wyrobisz Michał
- 2) wiceprzew. dr. Łukowicz Marcell
- 3) sekretarz p. Sadowski
- 4) skarbnik p. Mańkowski
- 5) członkowie: ks. prob. Goga

- 6) pani Nowodworska
- 7) poseł Matusiak
- 8) p. Więcek
- 9) mgr. Graszewicz
- 10) p. Zmysłony
- 11) dyr. Zalisz
- 12) p. Grzonkowski
- 13) dr. Dziedzic

Zebranie miało przebieg poważny.

Mówców oklaskiwano rzęsiście. Trzykrotnym okrzykiem na cześć P. Prezydenta Rzplitej prof. Ignacego Mościckiego i Wódza Narodu Marszałka Rydza Śmigłego obrady zakończono.

Szczegóły w jutrzejszym numerze.

O. Z. N. na Śląsku

Płk. Koc przemówi do Ślązaków

Katowice, 24. 6. (PAT). W poniedziałek dnia 28 bm. o godz. 17-tej odbędzie się w Katowicach, w sali Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych zebranie działaczy społecznych i politycznych na Śląsku, zwołane przez marszałka Sejmu Śląskiego Grzesika, jako pełnomocnika Obozu Zjednoczenia Narodowego na Śląsk w sprawie utworzenia O. Z. N. na Śląsku.

Program zebrania jest następujący: 1) przemówienie marszałka Sejmu Śl. Grzesika, 2) przemówienie szefa O. Z. N. Adama Koca, 3) powołanie O. Z. N.

na okręg śląski i ogłoszenie regulaminu, 4) powołanie władz O. Z. N. na Śląsku, 5) rezolucja.

Jak się dowiadujemy, przemówienie pułk. Koca transmitowane będzie przez radio.

Warszawa, 24. 6. (PAT). W związku z reorganizacją dotychczasowego biura propagandy Obozu Zjednoczenia Narodowego z dn. 24 czerwca rb. szefostwo wydziału prasowego Obozu Zjednoczenia Narodowego objął p. Tadeusz Żencykowski.

Wielkopolska przygotowuje artystyczne podarki

dla króla Karola i Marszałka Śmigłego Rydza

Poznań (PAT). W dniu 28 bm. Wielkopolska gościć będzie jak wiadomo, króla Rumunii Karola II oraz wielkiego wojewodę Michała. W pociągu, który będzie wioził króla oraz jego świtę, zostaną królowi i jego świcie wręczone artystyczne pamiątkowe teczki, zawierające wykres po-

dróż i miejscowości, przez które pociąg będzie przejeżdżał. Artystyczne te rozkłady wykonała Poznańska Szkoła Zdobnicza. Na pierwszej stronie teczki, którą otrzyma król, będzie się znajdował jego herb rodowy. Taką samą teczkę otrzyma również Marszałek Śmigły Rydz.

Obniżenie ceny zapalek

Podatek od zapalniczek będzie wynosił 1 zł

Warszawa. (PAT) Po dłuższych pertraktacjach doszło z początkiem m. czerwca br. do porozumienia między skarbem państwa a spółką akcyjną do eksploatacji państwowego monopolu zapalczanego w Polsce co do obniżenia ceny zapalek, które umożliwi obniżenie tych cen w handlu detalicznym o 20 procent. Obniżenie cen zapalek nastąpi z dniem 1 lipca 1937 r.

Równocześnie doszło do porozumienia co do zagadnienia zapalniczek. Według tego porozumienia opłata monopolowa i podatek od zapalniczek zostaną obniżone do 1 zł. od jednej zapalniczki kieszonkowej, 2 zł. od jednej zapalniczki ściennej lub stołowej i 5 zł. od jednej zapalniczki ze złota lub srebra. Posiadanie zapalniczek nieostemplowanych zarówno na sprzedaż jak i na własny użytek, zostanie zabronione, a zapalniczki nieostemplowane, znajdujące się już w użyciu, będą podlegały zgłoszeniu i zapatrzaniu w znaczki podatkowe za opłatą obniżonej należności podatkowej.

Jednocześnie został zawarty układ z posiadaczami 6½ proc. pożyczki zapalczanej z 1930 r., na mocy którego wyrazili oni zgo-

de na skonwertowanie, obniżając oprocentowanie z 6½ proc. na 4¼ proc. z ważnością od 1 października 1937 r. począwszy. Skutkiem bezpośredniej konwersji będzie znaczne obniżenie sum, przeznaczonych na obsługę tego długu, który — jak wiadomo — wynosi obecnie w nominale 30.770.000 dolarów, t. j. około 160.000.000 złotych.

Ponadto obligatariusze zobowiązali się przyjąć za 3 kupony pożyczki, płatne 1-go października 1936 r., 1-go kwietnia 1937 r. i

Niemcy żądają unieważnienia zawodów o puchar Gordon-Bennetta

Berlin (PAT). Urzędowy „Voelkischer Beobachter“, nawiązując z oburzeniem do incydentu z balonem niemieckim w Czechosłowacji, pisze m. in.: „Niemiecki Aero-klub postawił wniosek o unieważnienie całych zawodów, ponlewał zarządzenie

władz czechosłowackich, wywarło ogromny wpływ na sprawiedliwe rozstrzygnięcie sprawy. Rząd niemiecki zastrzegł sobie przedsięwzięcie koniecznych środków dyplomatycznych“.

Polscy piloci szybowcowi jadą do Niemiec

Warszawa (PAT). W dniu 25 wyrusza na zawody szybowcowe do Rhoen (Bawaria) polska ekipa szybowcowa, składająca się z 5 szybowców, 2 PWS 101, dwóch Orlików i jednego SG 7. W skład ekipy wchodzi: Peterek, kpt. Brzezina, Bolesław Baranowski, Piotr Młynarski, Zbigniew Żabski, jako piloci, jako rezerwa: Dyrgallo, inż. Szukiewicz i por. Henneberg. Kierownikiem ekipy

z ramienia A. RP. jest płk. Perini. W zawodach biorą udział Anglicy, Włosi, Niemcy, Austriacy, jeden Jugosłowianin, dwóch Węgrów. Część ekipy polskiej udaje się na zawody samochodami z przyczepkami za złożonym sprężem, reszta wystartuje drogą powietrzną, przy czym holować będą asy bowce samoloty PWS 16.

4 **list x Saryża**

Po upadku rządu Bluma

Blum potknął się o Senat — Nowy premier wytrawny polityk — Nie będzie gruntownych przemian — Rozejdzie się po kościach — Jak wygląda bilans — Trudności — Z naszego punktu widzenia

Paryz w czerwcu.

Rząd premiera Bluma tytuł zakończył; zakończył przy osiepiających blaskach niedawno otwartej wystawy paryskiej.

Rząd p. Bluma, aczkolwiek przeszedł przez Izbę Deputowanych, uratowany głosami komunistów, to jednak potknął się w Senacie i... upadł.

B. Premier Blum

Stworzenie nowego rządu powierzono wytrawnemu politykowi, przywódcy radykałów p. Kamilowi Chautemps, który trudne rzemiosło premierowskie zna doskonale, a mimo to — podjął się skomplikowanej, bądź co bądź, misji. Projektowany przez p. Chautemps skład gabinetu ma właściwie nie wiele różnić się od składu gabinetu p. Bluma. Jeśli będą niewielkie odchylenia w osobie ministra finansów Maurice Palmade, to w każdym razie nie przyczynią się one do gruntowniejszych przemian w strukturze szablonowego rządu Frontu Ludowego.

Socjalistyczna partia Francji postanowiła popierać nowego premiera. Jeśli identyczna decyzja, bez wymagania specjalnych koncesji, zapadnie i ze strony komunistów, przesilenie gabinetowe w siostrzanej Republice, szybko rozejdzie się po kościach i Francja uzyska nowy rząd.

Aczkolwiek jesteśmy z pełnym uznaniem dla odwagi p. Chautemps, to jednak wydaje nam się, że ten „nowy” rząd Frontu Ludowego ma przed sobą zadania przekraczające możliwości realizacyjne przeciętnych śmiertelników.

Aby nie być gołosłownym, warto zbilansować te wszystkie debety, które przyczyniły się do upadku premiera Bluma. Na ich czoło wysuwa się fatalny stan ekonomiczny i puste kasy Skarbu Państwa, puste tak dalece, że premier Blum uznał za stosowne sięgnąć po uprawnienia stojące w jasnej sprzeczności z tezami polityki wewnętrznej, zgłoszonymi przez... Front Ludowy.

Dalsze debaty, to: brak zaufania ciuła-czy francuskich, tej kasty najpotężniejszej w Republice, do finansowych eksperymentów rządu, to słabość premiera Bluma wobec potężnych związków zawodowych, to jego fałszywe podejście w rozgrywkach z partiami opozycyjnymi, to wreszcie mocno nieudana impreza wystawy paryskiej, to cały szereg pozornie drobnych mankamentów, które dzisiaj, w momencie zasadnicze-

go bilansowania, urastają do wymiaru groźnych... przewin.

Nowy premier, jako przywódca radykałów, a więc ugrupowania, które w olbrzymiej swej większości składa się z typowo francuskich rentierów, może liczyć się z tym, że będzie miał zaufanie tych właśnie ludzi. Nie obarcza go jednak dotychczas ani balast strachu przed związkami zawodowymi, ani ciężar niefortunnych narodzin wystawy, ani chwiejność w rozgrywkach politycznych. Miałby więc sprawę znakomicie ułatwioną, gdyby nie dwa fakty: puste kasy i firma Frontu Ludowego!

Dla Polski wszelka stabilizacja stosunków we Francji była zawsze pożądana. Pisząc o debatach rządu ganibetu Blu-

ma, nie sposób równocześnie nie wspomnieć o dodatnich stronach jego bilansu politycznego.

Do tych „bezwątpienia” należy zacieśnienie stosunków sojuszniczych pomiędzy Francją a Polską, które znalazło swój wyraz w oficjalnych wizytach gen. Gamelina w Polsce, a Marszałka Śmigłego Rydza w Paryżu. Serdeczne przyjęcie jakiego doznał Naczelnny Wódz Armii Polskiej we Francji, szereg umów zawartych w następstwie wizyt wskazują, że interesy Polski były rzeczywiście zrozumiane we Francji i znalazły tam sympatyczne echo.

Nie ma powodu wątpić, by nowy rząd francuski nie siedzi w tym względzie śladami swego poprzednika.

E. T.

Z Obozu Zjednoczenia Narodowego

„Muszą ucichnąć międzynarodowe pieśni na polskiej ziemi”

Zebrań organizacyjnych oddziałów organizacji miejskiej O. Z. N.

W dniu 22 bm. odbyło się w Skierniewicach zebrań organizacyjnych oddziału Organizacji Miejskiej Obozu Zjednoczenia Narodowego.

W zebraniu wzięło udział około 400 osób, reprezentujących wszystkie sfery skierniewickie. Z ramienia prezydium głównego Organizacji Miejskiej O. Z. N. na zebranie to przybył poseł Jan Hoppe, który wygłosił przemówienie programowe, wskazując drogę marszu do Wielkiej Polski oraz zadania polskiego nacjonalizmu. Mówca, między innymi powiedział: „Muszą ucichnąć międzynarodowe pieśni na polskiej ziemi” i w ostrych słowach potępił komunizm.

Po przemówieniach przedstawiciele kupiectwa, rzemiosła, organizacji kobiecych i organizacji społecznych poseł Jan Hoppe

powołał w imieniu władz Obozu prezydium oddziału Skierniewickiego z p. Władysławem Strakaczem przemysłowcem jako prze wodniczącym na czele.

We Wrześni odbyło się zebrań organizacyjnych oddziału Organizacji Miejskiej O. Z. N.

W zebraniu wzięło udział około 350 osób. Przemówienie programowe wygłosił poseł B. Sikorski z Poznania, po czym red. St. B. Kulesza z Warszawy w dłuższym przemówieniu wskazał na udział Wielkopolski i przodowniczą jej rolę w dorobku gospodarczym Rzeczypospolitej.

Na czele prezydium oddziału Organizacji Miejskiej O. Z. N. we Wrześni stanął dr. Józef Ceptowski.

Bilans Banku Polskiego za II dekadę czerwca

W II dekadzie czerwca zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 1,5 mln. zł. do 416,0 mln. zł., natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz zmniejszył się o 3,6 mln. zł. do 37,8 mln. zł.

Suma wykorzystanych kredytów obniżyła się o 15,9 mln. zł. do 549,4 mln. zł., przy czym portfel wekslowy spadł o 10,7 mln. zł. do 489,6 mln. zł., portfel zdyskontowanych biletów skarbowych zmniejszył się o 4,5 mln. zł. do 32,2 mln. zł., a stan pożyczek zabezpieczonych zastawami obniżył się o 0,6 mln. zł. do 27,6 mln. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu

zmniejszył się o 29 tys. zł. do 46,9 mln. zł. Pozytywe „inne aktywa” i „inne pasywa” uległy zwiększeniu, pierwsza o 5,6 mln. zł. do 241,5 mln. zł., druga zaś o 2,5 mln. zł. do 213,4 mln. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania wzrosły o 8,6 mln. zł. do 283,4 mln. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżaj omówionych zmian — obniżył się o 23,3 mln. zł. do 939,4 mln. zł.

Pokrycie złożeń wynosi 37,05%. Stopa dyskontowa 5%, stopa od pożyczek zastawowych 6%.

Wiadomości gospodarcze

ZAŚWIADCZENIA O WARTOŚCI W TRANZAKCJACH WIĄZANYCH

Stosownie do instrukcji Ministerstwa, gdy chodzi o przywóz w ramach transakcji wiązanych, wszystkie pozwolenia przywozu wydawane są przez Centralną Komisję Przywozową, zgodnie z wnioskami Związku lub. Ustalenie wobec tego zostało, że poświadczania cen fakturowych w odniesieniu do przywozu kompensacyjnego będą wystawiane również wyłącznie przez Centralną Komisję Przywozową, na podstawie kłedarsowej opinii Związku Ish.

ŚWIATOWY HANDEL PSZENICĄ

Międzynarodowy Instytut rolniczy w Rzymie ogłosił zestawienie, obrazujące rozmiary handlu światowego pszenicą za okres od 1 sierpnia 1936 r. do końca kwietnia 1937 r. Z zestawień tych wynika, że w porównaniu z odpowiednim okresem 1935-36 r. eksport pszenicy znacznie wzrosł w Argentynie, Australii i Kanadzie natomiast ograniczył swój eksport.

Zwiększony eksport dał się zauważyć z Węgier, Polski, Czechosłowacji, Indji, brytyjskich, Bułgarii i Stanów Zjednoczonych.

ZAPOWIEDŹ ZŁYCH ZBIORÓW

Według najnowszych danych statystycznych, tegoroczne zbiory w Niemczech zapowiadają się nieopomyślnie.

W północnych i zachodnich okręgach Rzeczypospolitej dotychczas około 80 proc. zasiewów. W Niemczech liczą się z tym, że zbiory tegoroczne będą o 20 proc. mniejsze od tegorocznych.

PIERWSZY KURS ZIELARSKI W WILNIE

Ze względu na opłakany stan zielarstwa w Polsce, Wieloletnie Koło Oświaty Zawodowej w porozumieniu z Polskim Komitetem Zielarstwa organizuje w Wilnie Pierwszy Kurs Zielarski koncepcyjony przez Ministerstwo W. R. i O. P., który by przygotował zastęp ludzi wykwalifikowanych do racjonalnej produkcji zielarskiej.

Kurs zaczyna się od 10-go lipca b. r. Obejmuje on 120 godzin wykładów i 306 godzin ćwiczeń i wykładów. Po ukończeniu kursu odbędą się egzaminy, na mocy których będą wydawane świadectwa ukończenia kursu. Na kurs mogą być przyjęci kandydaci powyżej lat 18 bez różnicy płci. Do podania o przyjęcie należy dołączyć świadectwo i dokumenty stwierdzające wykształcenie przynajmniej średnie ogólne lub zawodowe, stosunek do służby wojskowej, świadectwo lekarskie oraz zaświadczenie z odbytych praktyk w zakresie zielarstwa.

Wpisowe wynosi 15 — płatne przy zapisaniu. Koszt utrzymania i mieszkanka w Wilnie przewidziano około 20 zł. Podania składają należy do dnia 5-go lipca b. r.

pod adresem Towarzystwa Oświaty Zawodowej Wilno, ul. św. Jacka nr. 2 — tel. 7-15, tamże bliższe informacje.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES WYMIANY TOWAROWEJ

W Paryżu odbywa się międzynarodowy kongres wymiany towarowej.

Obrazy toczą się pod znakiem liberalizowania handlu. Wszyscy mówcy, z francuskim ministrem handlu na czele, wypowiedzieli się przeciwko polityce samowystarczalności gospodarczej, wskazując na porozumienie walutowe trzech mocarstw, konferencję gospodarczą państw wchodzących w skład Ł. sw. „grupy Oslo” oraz podróże informacyjne belgijskiego premiera van Zeelanda, jako symptomy pozwalają na optymistyczną ocenę wypadków na przyszłość.

Prace kongresu odbywały się w piguło Komisařa, mianowicie dla spraw: walutowych, celnych, turystyki międzynarodowej, wymiany towarów kolonialnych oraz międzykontynentalnej wymiany towarowej.

Emilia Chłapowska.

PRZEGLĄDAMY PRASĘ

Mądry głos, żórowy sąd

Znamienny, głęboko przemyślany i na prawdę mądry artykuł ukazał się w... „Dzienniku Bydgoskim”. Artykuł w dodatku wstępny p. Emilii Chłapowskiej z Bagdadu, powiatu wyrzyskiego. Podkreślamy, że p. Chłapowska jest stałą Czytelniczką „Dziennika Bydgoskiego”. Rozsądną treść tego listu-artykułu czytelniczki wspomnianego pisma, zaciemnia komentarz od redakcji, ale nie to jest ważne! Posłuchajmy jak na akcję Obozu Zjednoczenia Narodowego zapatrują się światli ludzie z Chadecej. Znamienny ten list zasługuje na to, ażeby z niego nie uroić ani słowa:

Do Redakcji „Dziennika Bydgoskiego” w Bydgoszczy.

Po artykule wstępnym „Dziennika Bydgoskiego” z dn. 10. 6. wt. „Brak zaufa-

nia” nastąpił drugi 13. 6. pt. „Prawda o O. Z. N.”, w którym redakcja powołując się na czytelników swego pisma, którzy stanowisko „Dziennika Bydgoskiego” w sprawie O. Z. N. podzielała, podaje list jednego z czytelników, który rzekomo „oddaje wiernie zapatrywania szarego człowieka na wysiłki nowego obozu”.

Będąc abonentką i to przeszło 20 lat „Dziennika Bydgoskiego”, nie postępuję według utartego zwyczaju odpowiadając w innym piśmie, lecz lojalnie zwracam się do Redakcji „Dziennika Bydgoskiego”, wierząc w lojalność Redakcji i prosząc o przyjęcie i mego listu i podanie go in extenso (w całości) na łamach swego pisma, choć zredagowanego pod innym kątem widzenia.

Pismo i jego abonentów łączy hasło, kierunek, wspólne interesy. Nas łączy wiolen kierunek narodowy i katolicki, boć takie hasło ma „Dziennik Bydgoski”.

Kościół przez cały czas swego istnienia nawołuje do miłości i zgody, a naród tej zgody potrzebuje, tj. naród i państwo — czyli kraj. Moim więc zdaniem, pismo o charakterze narodowym i katolickim powinno tę ideę podtrzymywać. Tymczasem pojawiają się coraz częściej artykuły, podjudzające na tę czy inną partię, na ten czy inny obóz.

Można wykazywać błędy, stać w opozycji do fałszywych poczynań — można i trzeba, ale nie można z zasady ganić i uragać wszystkiemu, co nie wyszło z naszego środowiska czy partii — i podcinać skrzydła, utrudniać pracę i zamierzenia w zaraniu ich rozpoczęcia. Myślę teraz o obu ostatnich artykułach o O. Z. N.

Podczas gdy większość społeczeństwa w swoich partiach czy stowarzyszeniach podpisała akces, dając dowód, że treść deklaracji znalazła głęboki oddźwięk, tak duży, że można przyjąć za żywiołowy objaw zdrowego instynktu konsolidacyjnego, to właśnie chrześcijańska Demokracja Ziemi Zachodnich, przez swój organ walczy z punktu przeciw Obozowi Zjednoczenia Narodowego.

A właśnie część abonentów „Dziennika Bydgoskiego”, do których należą, miała nadzieję, że nawoływać będzie abonentów swoich do akcesu, wskazując na potrzebę zgody, zbratania się do podjęcia wyciągniętej dionii, a zarazem przez dużą ilość wybitnych i porządnym ideowym swych członków w Obozie postara się popierać swe hasło chrześcijańskiej demokracji — boć i Obóz jest na wskroś katolicki i narodowy. Czemu tego nie zrobiono?

Czy hasło nie piękne, czy brak zaufania do osoby marszałka Śmigłego Rydza, inicjatora Obozu, czy brak zaufania do wybranego przez Marszałka kierownika tej pracy, pułkownika Koca?

Jasnym jest, że obóz dopiero się tworzy, więc nie dotąd działać nie mógł, a już przeciwko niemu występuje i to od dawna od początku pismo narodowe i chrześcijańskie. mimo, że przeciw hasłu ani planowi nie powiedzied nie można z punktu narodowego i katolickiego. A co do osób i zarzutów skierowanych do nich, to są one tak ogólnikowe, że można je skierować do każdego z nas („zgu-bił swoją świeczkę, mógł być czymś większym niż jest”).

Moim zdaniem, ludzie, w jakimkolwiek by byli obozie czy partii politycznej, gdy umieją obiektywnie patrzeć na bieg rzeczy, mogą się zdobyć na rezygnację z wyłącznego kierownictwa oddaną sobie rzeczą, ofiarować swą współpracę na rzecz wyższych haseł, w tym wypadku na rzecz hasła ugrunтовania naszej niepodległości przez godzenie sprzeczności, a nie tylko upieranie się przy swoim. Aby przyszłe pokolenia nie wtykały chadecji, że przez swój organ, w chwili gdy pod względem psychicznym byliśmy mocno rozbrojeni — to w działaniu konsolidacji zajęła odmowne stanowisko i nie stanęła pod sztandarem wewnętrznej obrony Państwa.

Emilia Chłapowska.

Redakcja list ten zaopatrzyła kurtuazyjnym nagłówkiem „Bardzo uczciwy pogląd, ale...”

To „ale” są zdaniem Redakcji, niefortunne posunięcia personalne akcji plk. Koca.

Więc, nie ideologia, nie zasady, nie program.

Osoby! To największa przeszkoda, tak się należy domyślać, że Chadecja w O. Z. N. się nie znajdzie. Redakcji chodzi o prawdziwe pojednanie całego narodu. „Kto od tego zaczyna, — piszą — będzie miał po swojej stronie wszystkich dobrych Polaków — inaczej nie!”

Jest to oczywista wykręt adwokacki. Naszym zdaniem jeśli idea Zjednoczenia nie jest zła, a w Obozie są „zli Polacy”, w dobry Polacy powinni do Obozu właśnie dlatego wstąpić, ażeby „złych Polaków” usunąć.

Inaczej, jak to słusznie p. Chłapowska podkreśla, — jest to zwykle „upieranie się przy swoim”.

A na upór czy jest lekarstwo?

Z cyklu: Szlakiem przyłączonych do Pomorza powiatów

Od defensywy przechodzimy do natarcia

Pierwsze pikiety polskie z Zachodu są już na reducie walki o gospodarcze oblicze Włocławka

(Reportaż specjalnego wysłannika naszych wydawnictw).

Włocławek, w czerwcu.

W składzie blawatów u p. Górskiego

P. Bolesław Górski reprezentuje już 100-procentowy optymizm. Chwali sobie. Ma elegancki skład w samym centrum ulicy 3-go Maja, gdy p. Organizszczak znajduje się w mniej korzystnym położeniu, bo na krańcu tej długiej i oddalonej od śródmieścia arterii.

— Cóż dobrego słycać u pana? rozpoczynam rozmowę.

— Chwalić Boga, nie można narzekać, — słyszę optymistyczną odpowiedź.

— Cóż mówią na to „nasi”, od mniejszości, a faktycznie od większości gospodarcej?

Chrześcijański sklep p. Jankowskiego we Włocławku

— Mało mnie to obchodzi, co mówią lub robią. Ja robię swoje i klientelę zdobywam.

— A konkurencja, metody jej?

— Innej się nie spodziewałem, jak ta, która jest. Brudna. Ale cóż, solidnością i rzetelnością kupiecką można wszystko złe przetrzymać.

— A jaką ma pan klientelę?

— Urzednicy, inteligencja wolnych zawodów, częściowo ziemiaństwo.

— A wieś?

— Wieś powoli się odzwyczają od żydów, ale trzeba ją jeszcze uświadomić.

— Jaki ma pan u siebie personel?

— Część przywoziłem sobie z Poznania, a część składa się z ludzi miejscowych. W ten sposób chcę niejako zetknąć młode pokolenie kupieckie, żeby się wzajemnie poznało. Uczę miejscowy personel, żeby dostał trochę naszego poznańskiego „szlif”. I trzeba przyznać młody narybek kupiecki tu bardzo do pracy chętny i pojętny.

W składzie żelaza u p. Naglera

W składzie, mimo, iż dzień sobotni, a może właśnie dlatego — pełno kupujących. Nie od razu więc mogę z panem Naglerem rozmawiać. Przede wszystkim interes. Wywiad nie zajac, nie ucieknę. Obserwuję klientelę. Przeważnie ze wsi. Wieś w okresie przed żniwnym ma wielkie zapotrzebowanie. Obsługa uprzejma. Europejska. Składzik nie wielki, ale za to wypchany towarami. W pewnym momencie słyszę, jak jakiś gość z Brześcia Kujawskiego mówi do kupca zdziwionym mile tonem:

— To już pan wysiał?

— Tak jest, proszę pana!

— Dziękuję panu, naprawdę zrobił mi pan miłą niespodziankę.

Ten urywek dialogu najcharakterystyczniej chyba ilustruje solidność i uprzedzającą usłużność kupiecką. Z tego składu ma się już zaufanie.

A pan Nagler od nie dawna osiedlił się we Włocławku. Zaledwie dziewięć miesięcy. Prozę, czyż to nie budujące? Już ma liczną klientelę. Wreszcie gospodarz lokalu znalazł chwilę czasu.

— Nie mogę narzekać, — powiada. W branży żelazniarskiej jest 10 składów żydowskich na trzy chrześcijańskie.

— A jak układają się stosunki z miejscową polską ludnością?

— Pan Nagler jest bardzo zadowolony jak zresztą wszyscy z którymi rozmawiałem. Polską awangardę z Zachodu przyjmują sercem, obdarzają sympatią i poparciem. Rzecz jasna, że grunt należy jeszcze przeorać. Trzeba ludzi, zwłaszcza ze wsi odzwyczajających stopniowo od wschodnich metod handlu, zaszczepionych przez żydów.

— A jak pan to robi?

— A no tak, powiada, śmiejąc się mój rozmówca, — iż konkurencji rozsiewają pogłoski, że ja chyba towar kradnę. Współzawodnictwo tu ze strony żydów jest bru-

talne, bezwzględne. Walka idzie, jak to się mówi, na noże. Skład mój często obstawiany jest żydowskimi pikietami. Ale przetrzymałem gorsze, to i to przetrzymam, — z niewzruszoną wiarą w siebie i w swe posłannictwo mówi pan Nagler.

Takie są tu nastroje, taka tu atmosfera pracy. Trwający poznańczyk, czy pomorzanie nie cofnie się w połowie drogi. Okazuje się przy tym, że nie trzeba znów tak wielkiej gotówki, ażeby rozpocząć pracę na tych zaniedbanych gospodarczo terenach. Ważne jest to, ażeby taki pionier czuł za sobą zwartą masę polską. I ważne jest to, ażeby organizacje, które zajmują się ekspansją na wschód, wysłały element wartościowy. Jednostka nie odpowiednia krzywdę wyrządzić może samej sprawie.

Ze perspektywy rozwojowej dla kupiectwa są pomyślne, świadczy choćby to, że

jeden z tych pierwszych pionierów, po kilku miesiącach pracy, założył już drugi skład. Rynek b. Kongresówki jest chłonny, świeży, nietknięty przez polski wysiłek handlowy. Z defensywy, z okresu deklamatorskiego antysemityzmu, przechodzimy nareszcie do natarcia.

I nic to, że jak np. u p. Organizszczaka, kilka razy dokonano włamań, że wybito mu szyby.

Sama idea mocniejsza jest ponad wszelkie przeciwności. Dynamizm kupca polskiego swym żywiołowym rozpędem zdobywając, zdawałoby się, niezdobytą twierdzę handlu żydowskiego na polskich ziemiach.

Bo ta idea ma w sobie potęgę ekazytu który rozsadzi nawet beton fanatycznej solidarności obcoplemieńców.

Pierwsze pikiety polskie są już na reducie walki o gospodarcze oblicze kraju.

Leon Sobociński.

BABYSAL ANTIBA antyseptyczna zasypka DLA DZIECI

Konsulat polski w Paryżu nie jest... kasą pożyczkową
Ważne dla wyjeżdżających na wystawę paryską

W związku z otwarciem wystawy międzynarodowej w Paryżu coraz częściej zdarzają się wypadki zgłaszania się do konsulatu generalnego R. P. w Paryżu poszczególnych obywateli polskich, przybyłych na wystawę, z prośbą o udzielenie pożyczki lub zasiłku na powrót do kraju. Z opowiadań zgłaszających się wynika, że wpadają oni w sidła licznych oszustów, władających nieraz biegle językiem polskim, którzy pod najrozmaitszymi pozorami starają się wyłudzić od swej ofiary posiadaną przez nią gotówkę, po czym znikają.

W związku z tym Ministerstwo Spraw Zagr. komunikuje, że urzędy konsularne we Francji nie rozporządzają żadnymi funduszami zasiłkowymi przeznaczonymi na ten cel i żadnych pożyczek poszkodowanym, bez

względu na ich sytuację, udzielać nie będą. Osoby, udające się do Paryża na wystawę, winny zatem w własnym interesie zachowywać jak największą ostrożność, w szczególności przy zawieraniu znajomości, a po wszelkiej informacji zwracać się bądź do polskiego biura podróży „Orbis” (5 Rue de la Chassée d'Antin, tel. pro 65-15), bądź też bezpośrednio do konsulatu generalnego RP w Paryżu (19 rue Alphonse de Neuville, tel. gal 95-41).

Jednocześnie Ministerstwo podaje do wiadomości, że paszporty wydawane są na czas ściśle określony, wobec czego zwracanie się do konsulatu R. P. we Francji z prośbą o przedłużenie tego rodzaju paszportu jest bezcelowe.

Echa wręczenia sztandaru wojskom łączności

Z okazji wręczenia wojskom łączności przez P. Marszałka Śmigłego-Rydza sztandarów ufundowanych przez społeczeństwo znany artysta-malarz poznański p. Kazimierz Jasnoch, który po wybuchu powstania wielkopolskiego był organizatorem poznańskiej formacji łączności, ofiarował temu Batalionowi Telegraficznemu piękny obraz olejny, przedstawiający fragment bitwy powstańczej formacji łączności z Niemcami pod Rybnarzewem w historyczn. mundurach. Wręczenie tego obrazu w ramach święta pułkowego miało charakter bardzo uroczysty przy czym poznański Batalion Telegraficzny odwzajemnił mu się, wręczając kpt. rez. Jasnochowi sygnet z odznaką pułkową, wyrytą w stali. Zdjęcie nasze przedstawia obraz historyczny artysty-malarza Kazimierza Jasnocha.

Telegramy w kilku wierszach

MUZEUUM JÓZEFA PIŁSUDESKIEGO W BELWEDERZE ze względu na gruntowny remont pałacu belwederskiego będzie nieczynne od 30 czerwca do października br.

PO KONGRESIE CENTR. ZW. MŁODEJ WSI, prezes P. A. L.-u Wacław Sieroszewski złożył 100 zł. na potrzeby organizacyjne Związku.

Z KATOWIC DONOSZA, że kilka kopalń należących do koncernu ks. von Plessa otrzymało nowe nazwy. Kopalnię „Książę” nazwano „Harcerską”, „Bada” — „Bolesław Śmiały”, a „Szczęście Henryka” — „Powstańców”.

STRAJK PRACOWNIKÓW autobusów wileńskich trwa nadal. W dniach najbliższych oczekiwany jest ponowny przyjazd komisji ministerialnej, która w drodze arbitrażu ma zlikwidować strajk.

Z ŁODZI wyjechało na kolonie letnie około 3000 dzieci. Następnym turnus wyjedzie po 20 lipca i obejmować będzie 4.200 dzieci. SENSACJA ANGLII jest nieznanym ofiarodawcą k... narzekał do dyspozycji h.

premiera Baldwina 250 tys. funtów szt. na fundusze wzmocnienia węzłów, łączących dominia z krajem macierzystym.

B. CESARZ NIEMIECKI WILHELM odwiedził w Doorn księżniczkę Julianę i ks. Bernarda. Jest to pierwsze spotkanie ex-kalzera z następczynią tronu holenderskiego.

Z AMERYKI donoszą, że niespalone części sterowca „Hindenburg” zostały sprzedane przez towarzystwo ubezpieczeń za 12 tys. dolarów.

CYGANIE, KOCZĄCY NA LITWIE zwrócił się do władz litewskich z prośbą o pozwolenie na wyjazd do Polski, celem wzięcia udziału w wyborach króla cygańskiego.

KRÓL PIOTR JUGOSŁOWIAŃSKI zdał egzamin do 4-tej klasy liceum. Obecnie młody król udeł się z rodziną na wypoczynek do Bled.

W POŁUDNIOWEJ CZĘŚCI NIEMIEC, nagłe obniżenie temperatury w połączeniu z miejscowymi burzami spowodowało obfite opady śniegu w Alpach. Góry pokryte są śniegiem.

Bezpłatne badanie radia

przeprowadzają nasi technicy u klientów w domu, niezależnie od marki aparatu i lamp. Udzielamy porady jak poprawić odbiór.

Zgłoszenia przyjmują firmy:

G. T. E Inż. T. Wierzchfiński
inż. T. Rusin Swiętojańska 59
Starowiejska 16 Tel. 28-38
Tel. 27-72.

M. Z. E.

Mościckich 41a, tel. 29-67.

3512

POM - państwowa odznaka motorowa

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzieliło pozwolenia Państwowemu Urzędowi Wychowania Fizycznego i Przemysłowego Wojskowego na ustanowienie Państwowej Odznaki Motorowej trzech kategorii: brązowej, srebrnej i złotej.

Odznakę tę może nosić każdy obywatel polski, posiadający pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych najmniej od roku. Uzyskanie prawa noszenia „P.O.M.” będzie uzależnione od wykazania określonego w regulaminie tej odznaki stopnia sprawności w prowadzeniu pojazdów mechanicznych.

Celem ustanowienia odznaki jest spopularyzowanie znajomości motoru i umiejętności prowadzenia pojazdów mechanicznych wśród najszerszych warstw społeczeństwa.

W katastrofie „Hindenburga”

spłonęły polskie eksponaty na wystawie amerykańskiej w Cleveland

Cleveland (PAT). Na odbywającej się tutaj Wystawie Wielkich Jezior otwarte zostało stoisko polskie, w którym wystawiono są eksponaty polskiej grafiki, oraz sztuki stosowanej ze szczególnym uwzględnieniem wyrobów zakopiańskich. Pewna część nadesłanych z Polski eksponatów spaliła się w katastrofie „Hindenburga”.

Wiadomości sportowe

SPŁYW KAJAKOWY DO ŁĘGOWA

W niedzielę 27 bm. odbędzie się spływ kajakowy i żeglarski na międzynarodowe regaty wioślarskie w Łęgowie.

Trasa spływu prowadzi z Torunia do Łęgowia. Do spływu dołączyć się mogą kajakowcy ze wszystkich miejscowości na trasie Toruń - Bydgoszcz. Wszyscy uczestnicy korzystać będą w drodze powrotnej ze zniżki kolejowej 80 proc. jak również z bezpłatnego wstępu na regaty wioślarskie. Uczestnikom spływu ułatwi się również swobodny transport kajaków za opłatą 50 gr.

Uczestnicy spływu wyruszą w dniu 27 bm. o godz. 6-tej rano z Ośrodka Sportów Wodnych w Toruniu.

ODROZONE ZAWODY KOLARSKIE KPW

Toruń, PAT. Ze względu na to że termin obchodu uroczystości Święta Morza przesunięty został na dzień 10 i 11 lipca br., zapowiedziane na 26 i 27 bm. zawody kolarskie KPW pod hasłem: „Nad Polskie Morze” w tym terminie nie odbędą się. Nowy termin zawodów ustalony został na dzień 10 i 11 lipca br.

16,30 METRÓW W RZUCIE KULĄ DOSKONAŁE WYNIKI LEKKOATLETÓW AMERYKAŃSKICH

Na akademickich mistrz. lekkoatletycznych w Kalifornii osiągnięto szereg wspaniałych wyników.

W skoku o tyczce rekordzista świata Sefton osiągnął 4,47 m. W skoku wzwyż pierwszym miejscem podzielił się Albritton, Cruster i Thurber identycznym wynikiem 1,98 m. W skoku w dal King uzyskał 7,68. W dysku wygrał Zagar rzutem 47,45 m. W rzucie kulą Francis osiągnął świetny wynik 16,30 m.

JAPONCZYCY UZYSKUJĄ CORAZ LEPSZE WYNIKI W LEKKOATLETYCE

W japońskiej miejscowości Osaka odbyły się akademickie zawody lekkoatletyczne. Najlepsze wyniki osiągnięto w skokach. Tógami wygrał trójskok 15,86 m. i skok w dal 7,29 m. W skoku o tyczce olimpijczyk Oe zajął pierwsze miejsce skokiem 4,20 przed Adachi 4,10 m. W skoku wzwyż Yada miał 1,90 m.

W SZWAJCARII ODBYŁY SIĘ W CZERWCU ZAWODY NARCIARSKIE

W Szwajcarii odbyły się wczoraj zawody zjazdowe przy różnicy wzniesień 300 m. Udział wzięły najlepsze narciarki Czecho-słowacji i mistrzyni świata Niemka Christel Cranz. Zwyciężyła Niemka w czasie 4:39 przed Szwajcarką Erną Steuri 4:43.

MECZ BELGIA-POLSKA NIE ODBĘDZI SIĘ?

Bruksela (PAT). Belgijski Związek Piłki Nożnej ma duże trudności z rozegraniem meczu Belgia-Polska ze względu na za-kontraktowane już dwa mecze wyjazdowe do Szwajcarii i Włoch. Dlatego wysunięty został projekt zrezygnowania z meczu z Polską i zapłacenia odszkodowania, które wynosi kilkanaście tysięcy zł.

Jerzy Mariusz Taylor

CZCICIELE WOTANA

Powieść

— No, chodźmy już — odezwała się wreszcie Gołąbkowa, podnosząc się z klęczek. — Ktoś przecho-
dził tędy niedawno. Cała gromada. Pięciu albo sze-
ściu mężczyzn. Znam się na tym. Nie jeden raz tropi-
łam po nocy kłusowników. Ale to nie byli kłusow-
nicy, dodała pospiesznie i z przekonaniem. — Żaden
kłusownik nie zajrzy więcej do Teresinka. To mogli
być tylko ludzie z Grobli.

— Z Grobli? Ci Niemcy — koloniści? Ach, cio-
ciu! — zawołała Anka. — Czyżby to oni mieli napaść
na tamtego człowieka.

— Cicho, dziecko! Cicho! O tym może dowiemy
się od niego samego, jeżeli żyje jeszcze.

— Och, gdyby żył...

Anka urwała w pół zdania, bo w tej chwili po-
tężny podmuch śnieżycy uderzył ją wprost w twarz,
wstrzymując oddech w piersi i przejmując mrozem
całe ciało po przez lekkie kożuszki. Przekonała ją
to od razu, że zaciszna ścieżka skończyła się i że
stanęły obie na skraju łączki leśnej. Po tamtym nie-
przeniknionym mroku, tu na otwartej przestrzeni wy-
dało się jej niemal widno, bo po przez kłęby wirują-
cej śnieżycy zobaczyła widmowy kształt pomnika.
Wysoki cokol z płasko ściętym szczytem majaczył
w oddali, podobny do dziwacznej bryły lodu. Nie-
kiedy nikiął z oczu zupełnie, przesłonięty kurząwą
śnieżną, to znowu wyłaniał się nieoczekiwanie samot-
ny i wyniosły, a siedzący na nim spizowy dzik, cały
oblepiony grubą powłoką białego puchu, przybierał
pozory jakiegoś straszliwego, złodowaciałego potwora
z północnej bajki fantastycznej.

Kiedy w chwilę później obie kobiety, brnąc cięż-
ko w zwałach śniegu, dotarły do pomnika, z ust
Anki wyrwał się okrzyk pełny rozczarowania i żalu.

— Zasypano go. Zginął z pewnością, bo przecież
musiał się zadusić.

— Nie. Na pewno żyje — zaprzeczyła gajowa. —
Oprytomnił i poszedł precz.

Doświadczone jej oczy, orientujące się doskona-
le nawet w tym półmroku nocnym, spostrzegły na-
tychmiast lekkie wgłębienie na garbie zasy, spie-
trzonej u podstawy pomnika. Niebawem zobaczyła
je i Anka, a rozglądając się pilnie dalej, podczas gdy

ciotka przecierała zalepione śniegiem powieki, spo-
strzegła czerniący się niedaleko nieruchomy kształt.
W nieco dziecinny sposób przechodząc z łatwością
od rozpaczy do radości, dziewczynka zaklaskała z
ucieczki w zmarznęte dłonie. Ciotka Gołąbkowa jak
zwykle miała rację. Nieznajomy musiał żyć jeszcze.

Te kilkanaście kroków, które dzieliły ją od nie-
ruchomego kształtu, Anka literalnie przefrunęła, ska-
cząc ponad większymi zaspami. Nie był to już bieg,
ale jakaś akrobatyka cyrkowa, tym niebezpieczniej-
sza, że każde fałszywe stąpienie groziło zapadnię-
ciem się w głąb tego czy innego wzdórka śnieżnego,
pod którym mogła się znajdować niezbyt płytka lu-
bina, jakich pełno naryły tu wszędzie dziki żywe, lu-
biące żerować w tej właśnie okolicy. Skończyło się
ostatecznie na odpadnięciu paru guzików od kożusz-
ka i — to było dużo gorzej — na zgubieniu prawego
trzewika, który rozsunął się i spadł jej z nogi,
tonąc natychmiast w śniegu. Ale Anka nawet tego
nie zauważyła, w tej chwili bowiem nie posiadała się
z radości, zobaczywszy, że człowiek, leżący dotąd nie-
ruchomo, drgnął, gdy zbliżyła się do niego.

— Żyje, ciociu, żyje! — zawołała klaszcząc z u-
ciechy w dłonie.

— No, mówiłam przecież — doleciało z oddali.

Gołąbkowej oprócz lat ciążył kożuch i grube bu-
ty, potrzebowała więc dużo więcej czasu niż Anka,
aby dotrzeć do celu. Pomimo to jednak znalazła się
na miejscu w chwili, kiedy jej obecność była najpo-
trzebniejsza, kiedy dziewczynka poczynała już tracić
siły w walce z rannym, który usiłował się jej wyr-
wać i biec gdzieś dalej. Był zupełnie nieprzytomny
i wykrzykiwał jakieś niezrozumiałe słowa, wołając
chwilami, aby podano mu czym prędzej mikrofon, bo
wszystkie radiostacje świata czekają na jego repor-
taż z burzy śnieżnej w Teresinku. Na widok gajo-
wej w mundurowej czapce i z fuzją na ramieniu,
uspokoił się nieco i przestał się wyrwać. Wziął ją
zresztą za mężczyznę i najwidoczniej za policjanta, bo
począł żądać spisania protokołu na opryszków, któ-
rzy go przesładują i chcą zabić.

Anka, samą na wpuł przytomna ze strachu, a
częściowo też z fizycznego wyczerpania, stała nadal

bezradnie, ale Gołąbkowa w mgnieniu oka opanowa-
ła sytuację, zapewniając nieznajomego, że zaprowa-
dzi go natychmiast na posterunek i tam spisze żą-
dany protokół. Oświadczenie to podziałało od razu.
Gorączkujący uspokoił się, przestał krzyczeć i po-
zwolił sobie nałożyć prowizoryczny opatrunek na zra-
nioną głowę. Gajowa załatwiła się z tym tak szybko
a wata i bandaże potrzebne do opatrunku, pojawiły się
w jej rękach tak nieoczekiwanie, że Anka nie mogła
się powstrzymać od wyrażenia swego podziwu.

— Jaka ciocia jest przezorna... doprawdy — po-
wiedziała przerywanym jeszcze trochę głosem. —
Mnie nawet do głowy nie przyszło zabierać tych rze-
czy, a to przecież było najpilniejsze.

— Nic dziwnego, moje dziecko — mówiła Gołąb-
kowa zawiązując końce bandażu na głowie rannego,
który z całą ufnością zdawał się poddawać tej opera-
cji. — Ty jesteś jeszcze bardzo młoda, a ja już prze-
żyłam niejedno. I na wojnie też przecież robiło się
to i owo. My w legii kobiecej musiałyśmy nie jeden
raz opatrywać rany i swoim, i bolszewikom. O tak —
dodała poklepując rannego pieszczotliwie po
ramieniu. — Teraz może pan iść z nami. Wiem, że
pan jest zuch, ale na razie będzie lepiej, jeżeli obie
weźmiemy pana pod ręce. O tak. Widzi pan, że bę-
dzie zupełnie dobrze.

Przemawiała tonem łagodnym, jak do dziecka, i
Anka, ochłonawszy już z przestachu, nie mogła się
dość nadszwić, że ciotka zachowuje się inaczej niż
zwykle. Podejrzewała jednak, że to były tylko pozory,
że pod maską spokoju i łagodności ciotka nadal
kipi ukryta gniewna mściwość. Przekonywały ją o
tym dźwięczące od czasu do czasu w głosie starszej
kobiety twardsze nuty i nerwowe sięganie wolną rę-
ką do strzelby, wiszącej luźno na ramieniu. I Ankę,
która prowadziła z drugiej strony pod ręką rannego
nieznajomego człowieka, znowu zdjęła trwoga, kiedy
wszyscy troje znaleźli się w zaciszu leśnym.

— O, Jezu — pomyślała ze zgrozą — co to będzie,
jeśli złoćnicy, co napadli na tego nieznajomego,
zechcą się wrócić do Teresinka, żeby przekonać się,
czy on żyje jeszcze.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Pełna tabela loterii

z dnia 24 czerwca

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Staa dzienna wygrana 5000 zł. na nr. 861
Zi. 15000 na nr. 63519
Zi. 2000 na nr. 136462
Zi. 1000 na nr. 110080 145045 182220.
Zi. 500 na nr. 53051 128992 170951
Zi. 400 na nr. 78420 164330
Zi. 200 na nr. 18091 23178 24074 54758
75960 106343 121122 158259 182278
Zi. 150 na nr. 6341 23648 32062 57306 60846
61952 76821 77669 79760 80772 87100 14780 190225
130272 136861 140434 141394 141972 150879
157447 158828 163993 168065 190344

Wygrane po zł 50

17 349 92 1282 766 2739 3239 445 4680
818 928 81 5156 57 86 229 497 611 80 864
6093 954 7083 133 342 764 8529 890 993
9115 86 734 929
10016 50 234 511 11403 12399 486 979
14015 185 253 554 607 861 15082 240 459
867 16021 15 561 803 17205 870 18071
94 50 814 19576
20197 398 779 939 21206 406 607 22128

Wygrane po zł 100

27 477 917 1694 777 859 2205 326 3156
379 525 648 4254 693 820 930 5194 471 2121
6091 108 267 460 933 7363 822 8597 9862
26.
11302 12518 13018 141 214 14064 290
802 15352 16345 17005 18579 19069
20088 564 712 21006 204 330 931 22819
53 23635 24078 125 81 25043 426 71
26139 696 923 90 27053 28461 29262 478
30509 31758 32052 572 881 33359 28 892
34078 306 931 428 644 737 35419 525 648
38244 298 39115 298 422 561 564 40171
112 41421 677 42224 797 956 43632 697 860
44084 233 45538 745 806 46015 181 371 441
740 822 47505 618 48196 266 715 49373
50129 420 809 882 51047 299 945 52594
53543 553 54080 407 731 913 55071 55980
982 92 56066 800 57306 313 357 57596
58290 99139 416 480
60205 339 62020 63164 64476 581 763
822 94 65125 416 549 66295 452 787 601
993 67202 982 68026 440 69953 70128 328
886 73340 569 74880 926 75304 582 889
76705 77914 78458 79386 611 920
80632 814 82102 425 774 875 83281 411
84044 138 787 807 85499 930 86232 705 41
87113 258 413 23 179 874 88254 88 433 590
544 89439 502
90360 618 783 91158 968 92219 93026
969 94252 910 95269 656 843 96007 320
913 97828 98499 850 935 86 99226 65
100256 686 971 101027 57 299 634 854
104998 105014 449 89 593 106533 855
107816 61 81 108003 843
110223 642 111349 659 112023 160 407
698 764 113505 62 907
114313 81 425 115926 116123 611 117288
116113 519 95 119160 423 695
120521 875 121687 123088 440 533 684
124133 970 125299 334 127081 109 235 90
503 19 128089 160 129227 512 717
130411 131257 782 825 132050 144 740 712
838 934 133085 175 341 530 602 134112
135309 705 867 89 136550 137753 138227
139206 417 882
140532 999 141237 487 673 978 142347
798 143388 873 144598 145406 68 872 146417
21 898 147111 437 800 952 148096 499 979
149223 92 958
150144 316 895 151020 56 64 324 658
730 839 993
152532 840 785 153947 69 155329 156562 909
157758 840 158828 159208 399 589
160388 161277 441 162189 163736 164263 352
165078 295 998 166047 167024 934 168056 366
170346 473 852 171124 56 557 988 949 172111
742 953 173191 380 311 520 98 208 810 174110

Ciągnięcie III Wygrane po zł 100

140 620 795 928 1248 4233 6958 8582
10137 239 399 12460 712 13380 14747
934 16566 17398 18414 825 991
20245 441 21117 23505 29040 26813 28329
37 25163 436
30518 41434 32088 798 33557 35175
36642 37692 708 79 875 38169 660
40382 42310 43978 44237 852 45527 718
40600 47205 48415
50140 209 67 748 895 930 51383 52715
54115 55678 720 910 56314 57058 719
58412
60880 62643 64818 65890 66894 67410
68511 69222
71256 73418 682 74144 242 75995 76423
77664 710 36 78100 305 79617 731

Ciągnięcie IV GŁÓWNE WYGRANE

Staa dzienna 20.000 zł. na Nr 60826.
Zi. 50.000 na Nr 2793.
Zi. 5.000 na Nr 125558.
Zi. 2.000 na N-ry: 13656 24258 184620
Zi. 1.000 na Nr 27798.
Zi. 500 na N-ry: 841 24542 61899.
Zi. 400 na N-ry 76061 79251 80500 83637
102826 116607 132726 155189 170435
182243.
Zi. 200 na N-ry: 47481 127557 129268
174219.
Zi. 150 na N-ry: 2200 2860 17133 24127
43198 50125 60545 83826 88942 96383
104687 104769 109478 116745 121229
122137 124362 127050 131786 135688
141113 141754 157957 168677 168084
168368 173369 177484 183388 188464
189217 189294 191429

Wygrane po zł 50

2048 473 3077 420 861 7157 753 953 8073
256 807 111 511 639
11044 111 12218 13536 616 37 16619 928
17619 706 13 18100 298 33 615 817 19538
835 935
20068 21423 598 994 22478 635 24916
25009 553 630 26002 11 175 833 27926
29032 834
30255 759 31658 898 42 32654 837 34423
682 97 35081 999 37633 897 38056 483
31973 666
40222 687 41283 737 42310 504 949
43221 53 346 407 581 44437 45995 46151
47864 901 48348 415 49141 211 618 47 848
50513 69 51401 30 52638 54037 568 970
59073 56136 58208 97 59200 647 999
60051 246 456 526 896 61614 64797 65082
616667 67638 68095 162 508 759 69003
107 767
70244 72547 637 877 73254 74281 899
90481 559 92221 326 818 93133 757 904
953 75339 76389 692 79056 215 260 317 95878 96384 435 97641 98423 99714

80068 513 81164 591 82417 39 825 83518
9746 84622 85091 488 87765 851 89024 278
506 852
92011 37 266 977 93259 94074 704 83 48
98465 592 921 96284 335 97061 237 919
98412 42 596 922 99498
100314 446 687 815 101207 102612 23
103233 881 104746 105042 845 106251 366
97 465 683 107078 518 108638 87
110263 469 75 529 765 806 111388 916
86 112283 113001 378 115060 116234 752
117772 935 59 84 118281 119017 42 352 87
1190491 131013 574 620 760 132726 814
140585 85 930 141075 866 142075 555
120669 927 121681 122041 89 123459
522 97 124130 201 125165 626 97 126399
130491 128347 63 621 888 129570
133222 142003 317 135956 137151 251
138388 431 846 139294 805
140585 85 930 141075 866 142075 555
733 143095 156 144594 708 945 146703
147709 148238 149611 805
153389 613 772 154119 317 744 155535
725 55 156143 270 507 57269 810 158201
3 766 989 159322 511 758 998
161116 162357 92 545 163401 944 165233
166495 167108 234 532 770 168199 930
169032 662 865
170571 173744 174849 175468 762 176279
178030 179285
180411 181030 819 182164 531 885
183755 186772 957 88 189529
190975 916 192422 903 193228

Wygrane po zł 50

497 845 2148 369 740 3159 358 727 4100
444 52 5816 6751 7754 8302 706 9503 77
907
10289 760 12084 770 12922 371 98 14090
438 543 772 15932 16218 779 17521 18495
723 19056 896
22470 627 919 23052 717 25219 463 500
26153 89 630 791 838 27104 67 605 28258
817 29966
30474 27 31374 606 776 32171 919 33192
253 55 585 34213 33591 656 86 36813
38375 39421
40210 41454 42754 44055 375 89 45993
46607 982 47332 693 48167 672 49682
50057 293 51134 380 592 53614 54287
515 898 55256 610 56032 57196 806 59343
878 982
61349 836 64166 272 301 65208 601 902
64 80 66693 895 935 67282 508 68033
224 42 651 69161 325 713 973
70120 345 71134 320 511 72521 432 925
73302 505 766 74733 81 75056 435 657
76657 77384 83 531 86 78046 150 297 337
506 898 79280

Wygrane po zł 100

80008 72261 347 740 81184 923 82332
889 83111 900 84462 610 85055 406 933
86452 748 87345 88038 602 80 89416
90486 642 879 91035 355 785 92022 452
720 93629 751 94597 870 95215 786 96085
97434 78 98530 984 99347 723 854
101796 102243 951 103651 82 104004 559
664 105059 106041 203 109407 873
110296 111020 112311 751 113164 356
701 827 114538 11884 11507 291 885 16423
722 72 117609 118872 982 119311
120213 425 638 124740 946 122752 81
986 124753 125426 780 126157 639 128361
657 129282 515 863 721
131527 757 856 133008 297 398 623 64
922 134131 687 135355 65 686 820 136504
465 137012 139077
140048 556 722 141352 142193 143204
588 91 762 936 144026 529 145140 825 634
765 805 146276 593 148778 937
150751 914 151027 307 646 96 152045 394
153142 153802 156274 580 982 156276
157282 839 158666 813 40 159475
162084 505 678 860 161186 473 629 828
162370 912 163436 650 886 164102 166881
167579 879 168249 594 169043
170390 538 637 973 171363 173626 706
92 174528 764 176112 177723 178 181 743
179802
180281 182878 997 183703 60 184390 94
185675 760 66 812 186741 73 927 187006
188168 954 189897
190968 191966 192557 66 193257 489
194400 876

W krainę jezior i borów...

Chojnice zapraszają na swój tydzień od 27 bm. do 4 lipca br.

„Tydzień Chojnic”, prastarego polskiego miasta na najbardziej wysuniętych rubieżach zachodnich Rzeczypospolitej, miasta dziś już znanego przez pobliskie jezioro Charzykowskie wzbudził zainteresowanie całej Polski. Zawszą zapowiadają się wycieczki i liczni turyści, nie mówiąc już o tych, którzy w „Tygodniu” przybędą do Chojnic na zjazd wielu organizacji, jak kupiectwa, kół śpiewaczych, straży pożarnej i rolnictwa.

Komitet uczynił wszystko, aby gości miasteczka przyjąć „czym chata bogata”. Program jest rzeczywiście urozmaicony, to też nie wątpimy, że nie bez echa pozostanie apel, który brzmi:

„Zwiedzajcie ciekawe Chojnice, bramę wypadową w przepiękne jeziorze Chojnickie, krainę jezior i borów”.

PROGRAM „TYGODNIA CHOJNIC”

Niedziela, dnia 27 bm.: Godz. 8.15 Otwarcie „Tygodnia Chojnic” na rynku, 8.45 otwarcie „Pokazów Chojnic”, 11.30 otwarcie zjazdu Okręg. Tow. Kupców Samodzielnych i zjazdu K. S. M., 14 — przyjazd pom. kolarzy K. P. W. (meta rynek) zakończenie trasy Toruń — Chojnice, 15 — otwarcie zjazdu Kół Śpiewaczych na rynku, 16 — konkurs Kół Śpiew. w ogrodzie hotelu Dworcowego, 20 — alarm i ćwiczenia Straży Pożarnej przed 100 lat i ćwiczenia zmotoryzowanej Straży Pożarnej w Chojnicach, 21 — koncert i zabawa w ogrodzie hotelu Dworcowego.

Poniedziałek, dnia 28 bm.: Godz. 8 — hejnał „Tygodnia Chojnic” z ratusza, 9 — koncert orkiestry wojskowej na rynku, 10 — odjazd pom. kolarzy KPW z rynku, 17 — Podniesienie flagi LM i K na rynku, początek „Dnia Morza”, 17.45 — capstrzyk, 19 — konkurs orkiestr, 20 — ognisko harcerskie na stadionie i 21 — iluminacja miasta.

Św. Piotra i Pawła, 29 bm.: Godz. 8.30 przegląd druż. harcersk. na rynku, 9 — wycieczka kolarska Chojnice — Ryteł — Chojnice — start i meta na rynku — trasa 30 km. 12 — Pochód uroczystościowy, 15 — „Dzień Morza” w Charzykowach. Regaty żeglarskie, regaty kajakowe, zawody pływackie, koncert, kursa wszystkich jednostek wodnych, wianki, ognie świętojańskie.

Czwartek, dnia 1 lipca: Godz. 8 — hejnał „Tygodnia Chojnic” z ratusza, 20 — wieczerz chojnicki na plantach.

Niedziela, dnia 4 lipca: Godz. 8.30 — uroczysta msza św. w kościele gimn., 10 — otwarcie zjazdu TRP w hotelu Urbana, 13 — mecze footballowe na stadionie, 15 — „Dzień Konia” w Dworze Hilmara — koncert, konkurs powozów, konkurs hippiczny, biegi na 800 mtr., walka pióropuszków etc., 19 — pochód przez miasto, 20 — rozdanie nagród i zakończenie „Tygodnia Chojnic” na rynku, 21 — zabawy.

Główne biuro „Stacji obsługi gości” mieści się podczas „Tygodnia Chojnic” w Hotelu Polonia, ul. Gimnazjalna i udziela bezpłatnie informacji i pomocy.

POKAZY ROLNICTWA, MYŚLIWSTWA, RZEMIOSŁA, KULTURY I SZTUKI

W ramach „Tygodnia Chojnic”, który — jak wiadomo — rozpocznie się już dnia 27 bm. — komitet urządzi „Pokaz Chojnic” w klasach szkoły powszechnej. Pokaz rozlokowany w 30 salach obejmować będzie ekspozycję z dziedziny rolnictwa, rzemiosła, kultury i sztuki. Dział myślistwa reprezentować będą trofea myśliwskie dr. med. Jana Łukowicza, znanego regionalisty, zdobyte wyłącznie na terenie tutejszego powiatu.

IZBA RZEMIEŚNICZA NA „TYDZIEŃ CHOJNIC”

Komitet „Tygodnia Chojnic” komunikuje członkom poszczególnych cechów i

Dwie ofiary katastrofy samochodowej

W szpitalu powiatowym w Inowrocławiu zmarła druga ofiara katastrofy samochodowej pod Inowrocławiem, w trakcie której poniósł śmierć dr. Józef Pawlak. Obecnie zmarła 27-letnia Maria Tomczykówna, która w katastrofie doznała wstrząsu mózgu. Trzecia ofiara wypadku 28-letni Twardosz czuje się dobrze.

rzemieślnikom, że Izba Rzemieślnicza w Toruniu przydzieliła kilka dyplomów za najlepsze prace rzemieślnicze na mającym odbyć się pokazie oraz przeznaczyła nagrody w wysokości po 100 zł. dla najbardziej pomysłowo przystrojonej platformy w czasie pochodu uroczystościowego w dniu 29 bm. o godz. 12.

WYŚCIGI KAJAKOWE

W ramach „Tygodnia Chojnic” odbędą się w Charzykowach wyścigi kajaków sztywnych dwuosobowych o cenne nagrody. I nagroda stanowi namiot wartości 80 zł., II obraz wartości 50 zł., III wiosła składana wartości 20 zł.

Start i meta w przystani Klubu Żeglarskiego. Trasa prowadzi do małej wyspy i z powrotem, i wynosi 5 km. Ze względu na

przeszkodę polegającą na tym, że załoga obowiązana jest przenieść kajak własnymi siłami przez wysepkę. Bieg ten będzie ciekawy tak dla uczestnika jak i dla obserwatora. Cenne zaś nagrody powinny zainteresować szersze rzesze kajakowców.

KOLA ŚPIEWACZE NA START

Komitet „Tygodnia Chojnic” uprasza wszystkie koła śpiewacze okolicy o przybycie na konkurs kół śpiewaczych, który odbędzie się w niedzielę, dnia 27 bm. o godz. 16. w Hotelu Dworcowym. Koła ubiegać się będą o cenne nagrody zaofiarowane przez p. starostę Lipskiego i wielu innych obywateli. Zawiadomienia o przybyciu nadesyłać należy odwrótnie do komitetu „Tygodnia Chojnic” na ręce p. burmistrza Sierackiego.

Otwarcie kursu Urzędników Skarbow. w Grudziądzu

Na uroczystość przybył także wicemin. Skarbu święciecki.

Pomoc zimowa na Pomorzu w r. 1936-37

Z zebrania likwidacyjnego Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym

Wczoraj o godz. 12 odbyło się w Toruniu w gmachu Starostwa Krajowego likwidacyjne zebranie Wojew. Obywatelskiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym. Zebraniu przewodniczył p. wojewoda pomorski Wł. Raczkiewicz. W imieniu Komitetu Wojewódzkiego, którego przewodniczącym jest p. starosta krajowy Łącki — wyzerpujące sprawozdanie z działalności komitetu wygłosił sekretarz kom. p. inż. Bielski.

Pierwszą czynnością powołanego przez Wojewódzki Komitet P. Z. B. — wydziału wykonawczego — było wskazanie dyrektorium utworzonym lokalnym komitetem co do

uregulowania i unormowania świadczeń społeczeństwa na rzecz zimowej pomocy w celu jaknajszybszego uaktywnienia środków i zmontowania aparatu wykonawczego.

Praca lokalnych komitetów polegała na gromadzeniu i inwentaryzowaniu ofiar społeczeństwa. Normy ofiarności zostały ustalone zależnie od obrotu i dochodu. W niektórych środowiskach stawiano do dyspozycji Komitetów lokalnych odpowiednią ilość robocizny dla bezrobotnych (pow. Tezew).

Po zorganizowaniu aparatu wykonaw-

Wysokie odznaczenie

Ostatni „Monitor Polski” zamieszcza zarządzenie Pana Prezydenta RP. nadające krzyż komandorski orderu Odrodzenia Polski za zasługi w służbie państwowej inż. Tadeuszowi Apolinaremu Wendzie, naczelnikowi wydziału Urzędu Morskiego w Gdyni.

Zjazd kupiectwa chrześcijańskiego w Chojnicach

Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu zwołał na niedzielę, dnia 27 bm. do Chojnic zjazd okręgowy, w którym wezmą udział organizacje związkowe z miejscowości, położonych po lewej stronie Wisły. Na zjazd ten zaproszeni zostali także przedstawiciele władz administracyjnych, skarbowych, samorządowych i innych.

Program zjazdu jest następujący: godz. 10-ta — uroczysta msza św. w kościele gimnazjalnym, godz. 11.30 — śniadanie w Hotelu Urban, godz. 13-ta — otwarcie Zjazdu w Hotelu Urban, godz. 20-ta — przegląd konkursu okien wystawowych, godz. 21-sza — wieczerz towarzyski z udziałem pań w ogrodzie Hotelu Dworcowego.

Prosimy wyoróbować nowosć

Jaka jest MAGGiego sos do pieczenia w kostkach. Każda Pani domu może teraz w ciągu 5 minut przygotować wyborny sos do najrozmaitszych potraw. Z jednej kostki, która po rozkruszeniu wystarczy krótko go tować we wodzie, otrzymuje się więcej niż 1/4 litra sosu. Przez stosowanie odpowiednich dodatków można sporządzić różne rodzaje sosów, wprowadzając tym samym do posiłków pożądaną urozmaicość.

Przerwanie ruchu na pewnych odcinkach dróg kołowych

Ministerstwo Komunikacji podaje do wiadomości dane o przerwaniu ruchu na szeregu odcinkach dróg kołowych m. in. w województwie pomorskim powiat działowski na drodze państwowej Nr. 1/4 (Mława — Nowe Miasto) na odcinku wieś Mikołajki do dworca w Lidzbarku (km. 41,1—45,1) zamknięto ruch z powodu przebudowy jezdnii do dnia 12 sierpnia br. Objazd częściowo poboczami drogi i drogą przez wieś Ci-borz.

Powstańcy wielkopolscy!

Celem przeprowadzenia rejestracji wszystkich powstańców wielkopolskich zamieszkałych na Pomorzu, upraszam o podanie mi swoich adresów stałego zamieszkania, bez względu na przynależność do pokrewnych towarzystw.

Przeprowadzenie takiej rejestracji powstańców wielkopolskich okazało się koniecznym, celem ścisłej ponownej weryfikacji wszystkich powstańców wielkopolskich.

1) jako powstańców z bronią — na froncie; 2) jako powstańców zasługi — praca etapowa itp.

Każdy powstaniec wielkopolski musi wypełnić:

a) zaświadczenie o przebiegu służby na przepisowym formularzu (rozkaz M. S. Wojsk);

b) wypełnić dla Dowództwa Okręgu Korpusu VII — Referat Historyczny — kwestionariusz dla uczestników powstania wielkopolskiego, który przechodzi do nowo założonej kartoteki.

Jedynie na podstawie powyższego za-

świadczenia i kwestionariusza można się jako powstaniec wielkopolski ubiegać o odznaczenie Krzyżem i Medalem Niepodległości.

W interesie każdego wielkopolskiego powstańca leży by biuro historyczne posiadało prawdziwe dane o każdym powstańcu, jakoteż każdy powstaniec posiadał dla siebie i potomstwa dowody urzędowe stwierdzające jego uczestnictwo w Powstaniu Wielkopolskim.

Formularze są do nabycia u mnie w cenie po 20 gr. za sztukę. Korespondencję załatwiam po uprzednim przesłaniu pokrycia własnych kosztów, (znakami pocztowymi).

Prasę pomorską proszę o łaskawy przedruk.

(—) Dr. Wojciech Jacobson
Toruń, Warszawska 20
wiceprezes Głównego Zarządu Towarzystwa Powstańców Wielkopolskich 1918-19
w Poznaniu

Korzystajcie ze zniżek kolejowych na Targi Gdyni

W czasie Targów Gdyni, od 20 czerwca do 4 lipca rb. są ważne do Gdyni zniżki kolejowe, uprawniające do 75 proc. zniżki w drodze powrotnej Karty uczestnictwa wydawane są przez Izby Przemysłowo-Handlowe, Izby Rzemieślnicze, Korporacje Kupieckie i Cechy. Na miejscu przed wyjazdem

karty te należy ostemplować w kasie biletowej.

Wobec przełożenia uroczystości Święta Morza na termin późniejszy, zniżki kolejowe na Targi Gdyni są doskonałą okazją do zwiedzenia Wybrzeża, oraz zaznajomienia się na Targach z wszechstronnie reprezentowaną produkcją przemysłu polskiego.

KALENDARZYK

Piątek, 25. 6. Prospera
Sobota, 26. 6. Jana i Pawła
Niedziela, 27. 6. Władysława

STAN WODY W WISŁE

Stan wody w Wiśle z dnia 24. 6.: Kra-
ków - 2,36 (2,39); Zawichost + 1,56 (1,60); War-
szawa + 0,52 (0,48); Płock + 0,72 (0,51); To-
ruń + 0,28 (0,23); Fordon + 0,31 (0,28);
Chełmno + 0,08 (0,01); Grudziądz + 0,23 (0,13);
Korzeniewo + 0,32 (0,24); Piekło - 0,33 (0,38);
Tczew - 0,53 (0,56); Einlage + 1,96 (1,78); Schie-
wenhorst + 2,22 (2,30).

Z miasta

Przysposobienie Wojskowe Kobiet po-
daje do wiadomości, że już są czynne Obozy
Wypoczynkowe dla członkiń i dzieci w
pięknych, zdrowotnych miejscowościach
(Istebna i Kuźnica pod Zakopanem). Człon-
kiniom przysługuje 80% zniżki kolejowej.
Co do zakwaterowania i warunków bliż-
szych informacyj udziela sekretariat PWK.
przy ul. Marszałka Focha 30, który od 1 lipca
będzie czynny tylko we wtorki od godz.
17-iej.

Łaźnia miejska na Szwederowie w cza-
sie od 30 czerwca do 31 lipca 1937 r. z po-
wodu remontu będzie zamknięta.

Rodzina Legionowa ofiarowała 37,50 zł
tytułem dochodu z dancingu i rewii mód,
odbytej dnia 23 maja br. pod Orlem na cele
oświatowe T. C. L. Ofiarodawcom składam
serdeczne „Bóg zapłać!” Ks. Skonieczny,
prezes.

KRONIKA POLICYJNA

Znow skradli rower. P. Mieczysławowi
Nowickiemu zam. przy ul. Kujawskiej 20
skradziono rower pozostawiony przed gma-
chem Ekspedycji Towarowej.

Kradzież zegarka. Z zamkniętego mie-
szkania p. Ireny Uhl zam. przy ul. Sniade-
kich 47 zginął zegarek damski. Prawdopo-
dobnie z pomocą wytrycha dostał się do
mieszkania złodziej i zwałdził zegarek.

Skaleczył się w nogę. Do szpitala
miejskiego przywieziono p. Michała Rych-
lewskiego zam. przy ul. Kossaka 29, który
przy pracy skaleczył sobie nożem lewą
nogę.

Kradzież gotówki. P. Wardęski An-
drzej zam. przy ul. Chopina 8, nie miał ja-
koś zaufania do żadnego banku, gdyż osz-
zczędności swe w sumie 270 zł. nosił przy
sobie w marynarce. Dowiedzieli się o tym
złodzieje i kiedy p. W. przy pracy zdjął na
chwilę „złotoosną” marynarkę, wypróżnili
mu ją do ostatniego grosza. Tak to bywa,
gdy oszczędności nie lokuje się w banku.

Smiały napad na szosie

Gdy p. Józef Szuszek zam. w Żołą-
dowie w pow. bydgoskim jechał wo-
zem do Bydgoszczy, na szosie w O-
sielsku napadł p. Szuszkę niejaką Ró-
żański i uderzył go jakimś tępym na-
rzędziem w głowę.

P. Szuszek spadł z woza i stracił przy-
tomność. Tę okoliczność wykorzystał
Różański, a wsiadłszy na wóz, podciął
konię i odjechał w kierunku Bydgosz-
czy.

O napadzie powiadomił p. Szuszek
władze policyjne, które wszczęły na-
tychmiast dochodzenia.

Fakt, że p. Szuszek znał Różańskie-
go, nasuwa podejrzenie, iż tłem zatar-
gu czy napadu są jakieś osobiste po-
rachunki.

Z walk zapasniczych

Dnia 23 bm. walczyły na ringu w Re-
sursie Kupieckiej cztery pary. Niedługo
trwała pierwsza walka, gdyż już w 14 min.
Hiszpan Paos zwyciężył Brzezińskiego ze
Lwowa. W drugiej parze walczył por-
tek z Czechem Stręśniakiem. Po 30 m. n.
walka była nierozstrzygnięta. W trzeciej pa-
rze walczyli Maciejewski z Warszawy z
muryzmem Arsinajem. I ta walka po 30
min. nie dała rezultatu. W ostatniej parze
walczył święty technik Nowina-Szczer-
biński z Argentyńczykiem Ab Kapłanem. W
12 min. Szczerbiński rzucił swego przeci-
wnika tak silnie na ziemię, że Abt Kapłan
zemdał i trzeba było wynieść go z areny.
Skutkiem tego fatalnego wypadku walka
została przerwana.

Wrażenia z kin

**„WALC NAD NEWĄ”
W KINIE „KRISTAL”.**

Walc zawsze czaruje — szczególnie walc
strausowski — wdzięczny, upajający.
„Walc nad Newą” to karta życia wielkiego
twórcy walczyków: jego wyjazd do niezna-
nej, trochę egzotycznej Rosji i olbrzymi suk-
ces, jaki odniósł w Petersburgu. Czego nie
potrafiła dyplomacja, to dokonał swą gra
wielki Strauss. Oczarował wszystkich —
szczególnie kobiety. Lecz sukces nie przy-
szedł odrazu. Zawiść nadwornych muzy-
ków petersburskich doprowadziła do tego,
że Strauss musiał zrazu grać do pustej sa-
li. Ale od czego jest spryt kobiecy! Strauss
odnosi wreszcie pełny sukces. Płynnie wal-
czyk za walczykiem, idą tańce, nawet straż-
nicy nie mogą spokojnie stać w miejscu.
A i co „temperamenniejsze” dziewczynki na
widowni zaczynają przytupywać nóżkami.
Oto, czym jest walc! — Bogaty nadprogram
uzupełnia miłe wrażenia.

Dzień w Bydgoszczy

Piątek, dnia 25 czerwca

**Apel do mieszkańców
miasta Bydgoszczy**

Uroczystości, związane z obchodem
„Tygodnia Morza” będą trwały od dn.
27 bm do 4 lipca.

W związku z tym Komitet Wyko-
nawczy „Tygodnia Morza” prosi wszy-
stkich obywateli naszego miasta aby:

1) wszyscy właściciele fabryk zarzą-
dził w dniu 28. bm. punktualnie o go-
dzinie 20 (8 wieczór) 1 minutowy sy-
gnał syren fabrycznych na znak rozpo-
zczęcia się „Tygodnia Morza”.

2) wszyscy kupcy - Polacy na znak
swego przywiązania do Polskiego Mo-
rza udekorowali swe okna wystawo-
we.

3) wszyscy mieszkańcy naszego mia-
sta udekorowali swe okna i balkony.
„Chcesz Polski silnej i potężnej,
chcesz Polski morskiej, chcesz Polski
kolonialnej”, zapisz się jeszcze dziś na
członka L. M. K.

Komitet Wykonawczy Tygodnia Morza.

Program „Tygodnia Morza”

27 bm. Zbiórka na Fundusz Obrony Mor-
skiej w czasie regat w Brdziejściu.

28 bm. godz. 20 — 1) Sygnały syren fa-
brycznych i lokomotyw oraz hejnał z wieży
kościółka Klarysek.

2) Orkiestry (wojskowe i organizacji
społecznych) wyruszą z następujących pun-
któw miasta na rynek im. M. Piłsudskiego:
KPW z dworca, Tramwajarzy Grunwaldzka
przy ul. Ścieżka, Powstańcy i Wojacy ul. U-
łańska — Wysoka, Wojskowa 1. ul. Gniez-
nieńska, Kossaka, Wojskowa 2, Pl. Weys-
senhoffa, PPW Jagiellońska Szopena. In-
walidzi — Strzelnica.

Godz. 20 — Przemówienie (przez mega-
fony) podniesienie bandery, hymn państwo-
wy.

Godz. 21 — Odmarsz nad Brdę, gdzie od-

będą się Wianki (wszystkie orkiestry rozlo-
kują się po obydwu stronach Brdy wedle
planu). Iluminacja miasta, dekoracja bal-
konów i okien (szczególnie wystawowych).

29 bm. godz. 10,30 — Nabożeństwa w ko-
ściołach parafialnych. Dla przedstawicieli
władz i organizacji (ze sztandarami) na-
bożeństwo w kościele farnym.

Godz. 12 — Zbiórka na rynku im. M. Pił-
sudskiego wszystkich organizacji społecz-
nych i grup charakterystycznych.

Godz. 12,30 — Przemarsz na Pl. Wolno-
ści.

Godz. 19 — Zabawa ludowa na Pl. Ko-
chanowskiego.

29. bm. do 4 lipca — Zbiórka do puszek.

**Bilans igrzysk artystyczno-kulturalnych
w Nakle**

Ci wszyscy, którzy przez dwa dni, albo
przynajmniej w ciągu niedzieli przyglądali
się wspaniałym igrzyskom kulturalno-arty-
stycznym w Nakle, dotąd nie mogą się
otrząsnąć z przepięknego wrażenia. Wszy-
stko było na prawdę imponujące. Jeżeli
podnosi się zastrzeżenia, to tylko jedno:
tych wszystkich cudów, tego ogromu pię-
na było za dużo. Widz tak wszystko w sie-
bie wchłaniał, jak najczarowniejszy napój,
od którego już nie potrafi się oderwać, sko-
ro go tylko posmakuje. Musi wychylić cza-
rę do końca. Dlatego też publiczność nie
ruszała się z miejsc. Upiła się pięknem aż
do nieprzytomności.

Ale to nie szkodzi. To tak na pierwszy

raz. Za drugim razem głowy będą już moc-
niejsze, a może znajdzie się nawet lepszy
napój w postaci jeszcze lepszego programu.

Dość, że wszyscy przekonali się, jak roz-
koszne, jak miłe, jak upajające są igrzyska
kulturalne. Ten czar igrzysk rozszedł się
już szeroko po całej Krajnie i będzie budził
kult piękna i swojskości. Będzie rozwijał
zamiłowanie do wyższych wartości, umoc-
ni polskość na naszych zachodnich kres-
kach.

Cieszyć się należy, że Nakło zapoczątko-
wało owe pierwsze w swoim rodzaju igrzys-
ka, które są dobrym przeciwdziałaniem
wobec przerwostu kultury fizycznej, a raczej
jej uzupełnieniem z tym jednak zastrzeże-

**„Abośmy to jacy tacy”
A pel harcerstwa bydgoskiego**

Bydgoskie harcerstwo, które tak
świetnie spisało się na igrzyskach
kulturalno-artystycznych w Nakle,
za pomocą pierwszych etapów kon-
kurencjach, do których zgłosiło swój
udział, zwraca się teraz z wielką pro-
śbą do społeczeństwa bydgoskiego o
pomoc.

Harcerstwo nie żyje tylko śpiewem
i tańcem, a po całorocznej pracy czy-
to w szkole czy przy warsztacie, nale-
ży mu się wywczas w obozach harcer-
skich. Niestety wielu z nich to młodzież
niezamożna, to też bydgoski Zarząd

Obwodowy Związku Harcerstwa Pol-
skiego, otaczający opieką materialną
w pierwszej mierze drużyny niezamo-
żne, zwraca się obecnie, podobnie jak
w latach ubiegłych, do społeczeństwa
z prośbą o pomoc, czy to w gotówce
czy w naturaliach (również w przed-
miotach, jak świeże mięswo, nabiał i
świeże jarzyny).

Laskawie zaofiarowaną pomoc pro-
simy zgłaszać do Sekretariatu Har-
cerstwa ul. Libelta 5, bądź to pisem-
nie bądź też telefonicznie nr. 22-50 w
godz. od 10—13-tej.

Ze sportu

**ZAWODNICY POMORSKY WEZMĄ
UDZIAŁ W LEKKO-ATL. MISTRZOST-
WACH POLSKI**

Na lekko-atletyczne mistrzostwa Polski pa-
nów, które odbędą się w dniach 3 i 4 lipca br.
w Chorzwowie, zgłoszeni zostali z Pomorza nastę-
pujący zawodnicy:

Z Sokola Bydgoszcz — Mikrut Władysław, Mi-
krut Franciszek (rzut oszczepem), Więckowski,
Kiełpikowski (rzut młotem), z Polonii Bydgoszcz
— mgr. St. Zakrzewski (skok o tyczce), z W. K.
S. Grudziądz — Kalinowski (skok wzwyż, rzut
dyskiem), Rietzke (100 i 400 m.), Elpert (dysk,
kula), z K. S. KPW Pomorzanie — Dunecki (100,
200, 110 pl., w dal), Szymański (5000 i 10000 m.),
Szyperski (10000 m.), Krueger (kula, dysk).

**PÓLKOLONIE DLA DZIECI BYDGO-
SKICH — OTWARTE**

Na Stadionie im. Marszałka Piłsudskiego na-
stąpiło otwarcie półkolonii dla dzieci szkół pow-
szecznych.

W półkoloniach bierze udział w pierwszym
turnusie 630 dziewcząt i chłopców.

Uroczystego otwarcia dokonał p. dyr. M. Ma-
tuszewski pięknym okolicznościowym przemó-
wieniem.

Dzięki troskliwej opiece Zarządu Miejskiego
najbliższa dziatwa będzie dożywiana, otrzy-
mując śniadanie, obiad i kolację na Stadionie.
Wolny czas dzieci spędzać będą na grach i za-
bawach lub wycieczkach pod kierownictwem wy-
chowawców — nauczycieli oraz nauce pływania.

Półkolonie — tak bardzo potrzebne dla ubo-
giej dziatwy — będą dla niej prawdziwą kuźnią
zdrowia i radości.

Kierownictwo gospodarcze kursu spoczywa w
świętynych rękach p. radnego Górskiego.

**WSPÓLNE TRENINGI DLA CZOŁO-
WYCH LEKKO-ATLETÓW BYDGO-
SKICH**

Zarząd Pomorskiego Okręgowego Związku
Lekko-atletycznego organizuje wspólne tre-
ningi dla czołowych lekko-atletów wszystkich
klubów bydgoskich.

Treningi odbywać się będą w poniedziałki, śro-
dy i piątki na Stadionie im. Marszałka Piłsudskie-
go od godziny 18-tej do zmroku.

Zaprawą kierować będzie mgr. St. Zakrzew-
ski.

Spodziewamy się, że nasi lekko-atleci z wiel-
ką radością przyjmą tę wiadomość i uczęszczać
będą jak najliczniej na ćwiczenia.

Pierwszy trening w najbliższy poniedziałek
o godz. 18.00.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Od 21 do 27 bm. dyżur pełnią: Apteka
Centralna ul. Gdańska 27, tel. 39-94, apteka
pod Lwem, ul. Grunwaldzka 37 tel. 31-91.

REPERTUAR KIN.

APOLLO: „R. 107 wzywa pomocy”, wielki
film lotniczy, najnowsza 2 aktowa kome-
dia, nowy tygodnik i kronika.
ADRIA: „Pan redaktor szaleje”
BAŁTYK: „Kapitan Blood” i nadprogram
komedia.
KRISTAL: „Walc nad Newą” i nadprogram.
MARYSIENKA: „Tylko raz kochała” z Ro-
REWIA: „Człowiek wilk” i „Jazmo mi-
bertem Taylor'em i Joan Crawford
lości”.

**Wspaniały zbiór nagród na
Regaty Międzynarodowe**

Zbiór licznych, pięknych nagród na rega-
ty międzynarodowe w Bydgoszczy, które
odbędą się w niedzielę, dnia 27 czerwca br.,
ufundowanych w latach ubiegłych, uzupeł-
niły w tym roku trzy dalsze wspaniałe na-
grody, ofiarowane przez Garnizon miasta
Bydgoszczy, firmę Karol Jankowski i Syn
Fabryka Sukna w Bielsku, Oddział w Byd-
goszczy, ul. Gdańska 14 oraz firmę J. Pila-
czyński i S-ka Pierwszy Specjalny Magazyn
Wypraw w Bydgoszczy, ul. Gdańska 14.

Wszystkie nagrody wystawione są w spe-
cjalnie pięknie udekorowanym oknie wy-
stawowym firmy Karol Jankowski i Syn
Oddział w Bydgoszczy, ul. Gdańska nr. 14.

Ostrzeżenie

Na terenie miasta Bydgoszczy
ktoś domokrajny żyd sprzedaje mate-
rialy ubraniowe pochodzenia łódzkie-
go, które podaje za materiał bielski i
w ten sposób oszukuje kupujących.
Poszkodowani przez owego żyda zechcą
zgłosić się w Wydziale Śledczym
przy ul. Jagiellońskiej. Okazuje się
znowu, że lepiej korzystniej jest ku-
pować w znanych i solidnych firmach
chrześcijańskich niż wdawać się w nie
pewne i oszukawcze interesy z domo-
krajnymi żydami.

niem, że wartości duchowe powinny stać
na pierwszym miejscu.

Nowoczesna medycyna wykazuje bo-
wiem, że sukcesy na polu sportowym zale-
żą przede wszystkim od wartości ducha.

Te wartości ducha mają budzić i rozwijać
igrzyska kulturalno-artystyczne.

Aby pozwolić publiczności na żywszy
udział w igrzyskach, dać jej silniej i bez-
pośredniej, reagować, należałoby tylko na
wzór zawodów sportowych bezpośrednio
po danej konkurencji podać wyniki. Dalo-
by się to skutecznie drogą bezpośredniego
podawania wyników konkursu w postaci
uzyskanych punktów na odpowiednich ta-
blicach.

Tak podawana punktacja miałaby je-
szcze ten plus, że byłaby potężnym czynni-
kiem wychowawczym, gdzie bezpośrednio
wskazywałaby mniej orientującej się pu-
bliczności na zalety lub braki danego ze-
społu.

Oto wyniki igrzysk dla teatrów, insceni-
zacji, recytacji i tańców:

„Podkociołek na Kujawach” (Bydgoszcz
pkt. 102 „Gaiik-Maik” K. S. M. (Osiek) pkt.
62, Sobótka Harc. (Nakło) pkt. 48 „Swaty”
„Cecylia” (Łobżenica) pkt. 40, „Wóz Drzy-
mały” (Runowo Kraińskie) pkt. 39, „Wyżk
leguński” (Wyrzysk) pkt. 17.

Tańce „Chodzony” mazur, szoc (Harcerze
Byd) pkt 90 „Mazur” (Runowo) pkt. 71,
Krakowiak (Białosłowie) pkt. 70, Tańce Ka-
szubskie (Rynarzewo) pkt. 61, Trojak (Wy-
soka) pkt. 58, Mazur (Koronowo) pkt. 54,
Przodek szamotulski (Gromadno) pkt. 44,
Oberek (Osiek) pkt. 40, Polka kaszubska
(Białosłowie) pkt. 38.

Inscenizacje dramatyzowane.

Swoj do swego (Osie) pkt. 62, Przy ką-
dzieli (Mamlicz) pkt. 54, Marynarz (Wysoka)
pkt. 50, Idzie Maciek (Sipiory) pkt. 46,
Z tamtej strony jeziora (Gromadno) pkt. 43,
Podolanka (Paterek) pkt. 28, Tam na błoni
(Glesno) pkt. 24.

Inscenizacje rytmiczne. Marynarz (Kola-
czkowo) pkt. 65, Miał Kasienka i Nie chce
ci Kasienku (Dąbrówka Nowa) pkt. 60,
Łuczniczki (Nakło) pkt. 56, Przepióreczka
(Gromadno) pkt. 47, Pieśń Weselna o jabłko-
necze (Sipiory) pkt. 42, Hej żeglarczy
(Przyłeki) pkt. 44, Choćbym ja jeździł (Ry-
narzewo) pkt. 40, Morskie fale (Koronowo)
pkt. 39, Pieśń weselna o przepióreczce (Ma-
kowsk) i Pod borem sosna (Mamlicz)
pkt 37 i 31.

Inscenizacje taneczne. Dożwnki — Lewan-
dowskiej (Bydgoszcz) pkt. 96, Przy cygań-
skim ognisku (Występ) pkt. 80 i Hiszpańska
krew (Bydgoszcz) pkt. 72.

Na specjalne wyróżnienie i osobne po-
traktowanie zasługują: Polonez starszoła-
decki, w recytacji o zbiorowy i Jedźmy
do Nakła pkt. 45; Gdań do młodości pkt. 30.

Skład komisji sędziowskiej dla teatrów,
inscenizacji, tańców i recytacji. Chmiele-
ska Marta, Bydgoszcz. mgr. Lesław Remon
Bydgoszcz, prof. Płk Antoni Chodźka, dyr.
Ratajski, Toruń.

Jeżeli kupuje się obuwie i pończochy

to tylko w firmie

Leiser

GDANSK
Langgasse 73

4490

Pierwszy na Pomorzu

kurs przysposobienia radiowego

Z całego Pomorza przyjadą nauczyciele kierownicy oświaty poza szkolnej, by zdobyć wiedzę radiową

W chwalebnej trosce o jak największą radionizację Pomorza, kierownictwo Rozgłośni Pomorskiej przystępuje do wielkiej propagandy tej idei przez zorganizowanie pierwszego na Pomorzu wielkiego kursu, jeśli się tak wyrazić można, przysposobienia radiowego.

Jak taki kurs będzie wyglądał? Z całego Pomorza przyjadą delegaci wszystkich powiatów pomorskich, rekrutujący się z pośród nauczycielstwa, jako elementu inteligentnego i z natury swych obowiązków mającego wpływ na wychowanie młodego pokolenia. Z każdego powiatu na razie po dwóch nauczycieli i to po jednym ze szkół powszechnej i po jednym ze średniej. Oczywiście instruktorzy oświaty poza szkolnej, jako ci, którzy stykają się z masami, w kursie tym mają również wziąć udział. Przewiduje się ogółem przeszło 65 uczestników tego przysposobienia.

Prace przygotowawcze co do technicznej strony zorganizowania kursu są już w pełnym toku. Potrwa on cztery dni, od 30 czerwca 1937 roku. Nowością tego kursu stanowi to, że jego uczestnicy zostaną skoszarowani pod troskliwą opieką dyrektora i będą korzystali z całkowitego utrzymania. Oczywiście, że skoszarowanie to nie będzie miało charakteru wojskowego. Wykłady mają się odbywać na wolnym powietrzu, tak, że pożyteczne w tym wypadku połączy się z przyjemnym.

Pan kurator okręgu szkolnego na tę imprezę radiową dał już swój placet i odniósł się z najwyższą przychylnością. Jak dalece impreza ta spotkała się z uznaniem sfer nauczycielskich dowodzi to, że napływają zgłoszenia ponad ustaloną liczbę. Z powiatu morskiego zgłosiło się czterech reflektantów. Niestety Rozgłośnia może narazie tylko ogółem przyjąć 65 osób.

Plan wykładów jest już gotowy, a ułożony jest tak, ażeby w przeciągu tych kilku dni dać uczestnikom kursu z zakresu radiofonii jak największą sumę wiedzy. Zakres wykładów obejmuje takie zagadnienia jak zakłócenia w odbiorze, emisja radiowa, zniekształcenie, wykrywanie i usuwanie błędów w odbiornikach, zakłócenia w odbiorze, jak słuchać programu radiowego, przepisy prawne, propaganda w terenie i t. d.

W kursie tym będzie się kładło wielki nacisk na praktyczne zajęcia, co oczywiście naukę uczyni miłą, ciekawą i pożyteczną. Uczestnicy kursu staną się niejako awangardą radiofonii na Pomorzu. Po powrocie do swych środowisk rozwiną propagandę na rzecz tak wielkiej sprawy, jaką jest sprawa radiofonii w Polsce. A musimy przecież pamiętać o tym, że miara kultury danego narodu, społeczeństwa jest właśnie zainteresowanie i zamiłowanie do radiofonii, która jest przecież jednym z najpotężniejszych czynników składowych oświaty w Polsce. Jakkolwiek pod względem radiofizycznej kraju poczyniliśmy znaczne postępy, tak wielkie postępy, że mogą wzbudzić nawet podziw, to jednakże dużo mamy jeszcze do zrobienia. Jeszcześmy nie wyzyskali wszystkich naszych możliwości radiofizycznych. Daleko nam do takich krajów jak Anglia, Niemcy, Francja.

Z tego punktu widzenia rzecz traktując, należy wyrazić najwyższe zadowolenie, że urządza się u nas takie kursy, które staną się najlepszą propagandą radia. Ale nie tylko to. Kursiści po powrocie do domów będą mogli udzielać porad w wiosce czy w mieście tym, którzy się radiofonią interesują, a nie mają możliwości uzupełnić swych wiadomości z zakresu tej ciekawej wiedzy. Brak takiego kursu dawał się odczuwać na każdym kroku. Zorganizowanie jego da nam kadry pionierów radia na dalekiej prowincji a to z kolei przyczyni się do po-

Stan motoryzacji w państwie

Ministerstwo Komunikacji podaje następujące dane o stanie motoryzacji na dzień 1 czerwca br. (liczy w nawiasach oznaczają ilość pojazdów zarejestrowanych w maju br.): ogólna ilość pojazdów mechanicznych 40.523 (1.068), w tym samochodów osobowych i taksówek 22.034 (594), samochodów ciężarowych 5.896 (140), autobusów 1.609 (58), motocykli i specjalnych 10.984 (276).

budzenia zamiłowania do radia wśród najszerszych warstw społeczeństwa.

Wspomniany kurs jest przemyślany w najdrobniejszych szczegółach. Każda godzina i minuta będą wyzyskane należycie. Szczegółowy program podany zostanie do wiadomości.

Na marginesie tego kursu, który się niebawem rozpocznie, trzeba dodać i to, że będzie on połączony z propagandą wielkiego Torunia. Żeby praca nauka nie była zbyt nużąca, kierownictwo postarało się o to, że kursisti zwiędza zabytki Torunia, zapoznają się z pięknym dorobkiem kulturalnym, gospodarczym Torunia. Niewątpliwie Zarząd miasta inicjatywie tej pójdzie na rękę, gdyż należy wziąć pod uwagę, że to przyjeżdżają nauczyciele, którzy przecież

zdołali tu światło wiedzy, poczynione swe spostrzeżenia przekazać dalej w swej pracy pedagogicznej. Sądzić należy, że miasto postara się o dobrych przewodników.

Tak więc radio przenika do najszerszych warstw społeczeństwa. Ze dzisiaj stało się ono nieodzownym i powszechnym czynnikiem kultury, że idea ta coraz mocniej zakorzenia się w masach, dowodzi ten pocieszający, po raz pierwszy w dziejach polskiej radiofonii zanotowany fakt, że w okresie letnim, jak to bywało zazwyczaj, liczba radioabonentów nie tylko się nie zmniejsza lecz owszem wykazuje przyrost.

To dowodzi, że się radio nie starzeje, że jest zawsze miłym i ciekawym towarzyszem chwil samotnych każdego kulturalnego człowieka. (b)

Transmisja radiowa

Z uroczystości międzynarodowego kongresu Chrystusa Króla w Poznaniu

Zbliża się wielka manifestacja uczuć katolickich — Międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla w Poznaniu. W murach grodu Przemysła gościć będzie wiele dostojników kościelnych, oraz masy wiernych z całego świata.

Polskie Radio nada kilka fragmentów z tych potężnych manifestacji, a mianowicie: w piątek dn. 25. bm. o godz. 17.15 transmitowany zostanie fragment zebrań inauguracyjnego Międzynarodowego Kongresu Chrystusa Króla z auli uniwersyteckiej w Poznaniu z udziałem ks. Prymasa Hłonda.

Dnia 28 bm. nadany zostanie o godz. 12.03 fragment zebrań inauguracyjnego

XVII Zjazdu Katolickiego z hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich.

Dnia 29 bm. dzięki transmisji o godz. 9.50 będą mogli radiostuchacze wysłuchać Pontyfikalnej Mszy św. z Poznania. Mszę św. celebrować będzie J. E. ks. kardynał dr. A. Hłond, Prymas Polski, mianowany legatem papieskim na tegoroczny Międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla. Kazanie wygłosi ks. biskup Gawlina. Podczas nabożeństwa śpiewać będzie wspaniały chór ks. Gieburowskiego. Tegoroczny o godz. 17.50 Polskie Radio nada z Poznania fragment z manifestacyjnej procesji do pomnika Serca Jezusowego.

Z rocznego zebrania Rady Ziemiańskiej P.T.R.

W ratuszu toruńskim odbyło się wczoraj 83 zebrań roczne Rady Ziemiańskiej Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego na które przybyło ponad 50 osób w charakterze delegatów i prezesów powiatowych ziemianstwa pomorskiego. Przybyli też w charakterze gości prezesi ziemian z powiatów do Pomorza przyłączonych oraz przedstawiciele władz, w tym naczelnik wydz. rolnictwa i reform rolnych inż. Jerzy Sztetkiel jako de legat wojewody, mjr. Wyboguś — delegat gen. Thommee, prezydent miasta p. Raszeja, ze starostwa krajowego dr. Gąsowski, prezes izby rolniczej p. Donimirski, prezes PTR p. Czarliński i poseł Śląski.

Zebrań zagał dłuższym przemówieniem n. t. ogólnej sytuacji w rolnictwie — przewodniczący sekcji ziemiańskiej PTR p. Józef Sojecki wspominając na wstępie o depeszach z życzeniami i błogosławieństwem od J. E. ks. biskupa dr. Okoniewskiego i J. E. ks. biskupa sufragana Dominika oraz o zmarłych w ciągu roku ub. ziemianach śp. bp. Hulewicz, Henryka Esden-Tempskiego i d'Erceville. Pamięć ich zebra ni uczcił przez powstanie z miejsc.

Obszerne sprawozdanie z działalności sekcji ziemiańskiej za rok ub. wygłosił p. inż. Zenon Lubiński z Wielogłowów. Sek-

cja liczy 280 członków, korzystających w sprawach prawnych i taryfowych z pomocy swego biura w Toruniu.

Po eprawozdaniu komisji rewizyjnej w imieniu której p. Henryk Hoffmann wniósł o absolutorium, nowy budżet ujęty został w sumie 15000 zł w czym przewidziano na powiększenie personelu biura 4800 zł. Ponieważ wpływy ze składek przynieść mogą najwyżej 12000, referent wystąpił z wnioskiem o podwyższenie składki z 5 na 8 gr. od morgi.

Wniosek ten jak również fakt załączania ze składkami przez wielu członków wywołał ożywioną dyskusję, w której zabierali głos m. in. pp. hr. Dąbski, hr. Łoś, Rutkowski, Starzyński, Śląski. Trzeba było dopiero przemówień prezesa Ziemiańskiego z Lipusz i Rzyckiego z Chelstów, by uchwalono bez zmian wnioski p. referenta Górskiego.

Głęboko ujęty i dobrze opracowany referat o zadaniach większej własności rolnej wobec obrony Państwa wygłosił p. mjr. rez. Stabilewski z Poznania. Po omówieniu jeszcze drobnych spraw organizacyjnych przewodniczący p. Sojecki zamknął zebranie po blisko 4 godzinnych obradach.

Przygotowania do wystawy zbiorowej dzieł śp. Leona Wyczółkowskiego,

rzeźb prof. K. Laszczki i dokumentów historycznych prezesa Kierskiego

Przygotowania do wielkiej wystawy zbiorowej dzieł śp. Leona Wyczółkowskiego rzeźb profesora Laszczki i dokumentów prezesa Kierskiego, czynione przez zarząd m. Bydgoszczy, postępują szybko naprzód, w miarę zbliżania się terminu otwarcia wystawy, t. j. dnia 4 lipca br.

Okazały gmach b. Internatu Kresowego przy ul. Bronisława Pierackiego poddano gruntownej renowacji wewnętrznej, zamieniając go w prawdziwy przybytek kultury i sztuki. Komisja wystawowa czuwa bezustannie nad pracami, związanymi z segregacją i oprawą imponującej ilości eksponatów i przygotowaniem nowych postumentów i gablot. Poza tym przygotowuje się obficie ilustrowany, szczegółowy katalog wystawowy, który zwiędającym ułatwi orientację w olbrzymim i wszechstronnym materiale, objętym wystawą.

Rada Artystyczna - Kulturalna w Byd-

goszczy, powodowana troską o należyłą konserwację tak wielkiej ilości cennych eksponatów i wychodząc ze słusznego założenia, że obecne muzeum miejskie z trudem tylko pomieściłoby nowe zbiory, wystąpiła wobec zarządu miejskiego z propozycją, by zbiory te pozostawiono tak długo w gmachu b. Internatu, aż zostanie wzniesione nowe wielkie muzeum, które ma być poświęcone imieniu Leona Wyczółkowskiego. Jakkolwiek zapadnie w tym względzie decyzja, nie ulega wątpliwości, że miasto rozbroczy nad wspaniałymi zbiorami należytą opiekę i przygotuje dla nich odpowiednią oprawę architektoniczną.

Akt otwarcia wystawy, w którym wezmą niezawodnie udział najwybitniejsi przedstawiciele polskiego świata kulturalnego i naukowego, będzie zarówno dla Pomorza jak i dla całej Polski wydarzeniem o wielkiej doniosłości.

Programy radiowe

Piątek, 25 czerwca

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”, 6.18 Gimnastyka, 6.38 Muzyka (płyty), 7.00 Dziennik porobowych, 7.35 Muzyka (płyty), 8.00—11.57 Przerwa, 11.57 Sygnal czasu i hejnał z Krakowa, 12.03 Dziennik południowy, 12.15 „Skrzynka rolnicza” — inż. Wacław Tarkowski, 12.25 Orkiestra wojskowa pod dyr. kpt. Maksymiliana Chmielewicz (z Poznania), 13.00—15.45 Przerwa (patrz programy lokalne), 15.45 Wiadomości gospodarcze, 16.00 Drobne utwory Edwarda Griega w wykonaniu zespołu mandolinistów „Kaskada” pod dyr. Edwarda Chłuski (z Wilna), 16.45 Z zagłębia naftowego: „Jutro naty” — reportaż Jerzego Michałowatego, 17.00 Muzyka z płyt (z Poznania), 17.15 Transmisja z Poznania fragmentu Międzynarodowego Kongresu Chrystusa Króla, 17.50 Nasze drzewa: „Dąb” — pogadanka wygłosił Władysław Góralewski (ze Lwowa), 18.00 Skrzynka ogólna — dr. Marian Stępiński, 18.10 Program na jutro, 18.15 Pogadanka konkursowa, 18.20 Utwory Alberta W. Ketelbey'a (płyty), 18.50 Pogadanka aktualna, 19.00 Wieczorne serenady — w wyk. Orkiestry Tadeusza Seredyńskiego i Henryka Böhma (tenor) (ze Lwowa), 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Biała dama” — fragmenty opery Francois Adrien Boieldieu. — Wykonawcy: Orkiestra i chór P. R. pod dyr. Mieczysława Mierzejskiego oraz soliści, 21.45 „Frygocki Stasza” — opowiadanie Bolesława Prusa (okończono), 22.00 Muzyka taneczna (płyty), 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy, wiadomości meteorologiczne, 23.00 Patrz programy lokalne

10.00—10.40 Obrady rolników pomorskich. Fragment z obrad wojewódzkiej rady PTR (transmisja z Dworu Artusa), 12.15—12.25 Wiadomości gospodarcze, 13.00—14.05 Orkiestra i soliści (płyty), 15.00—15.40 Muzyka salonowa (płyty), 15.40—15.45 Wiadomości z Pomorza, 18.00—18.15 „Pomorsze przy pracy” — pogadanka w opracowaniu Witolda Bielskiego, 18.15—18.40 Muzyka fortepianowa (płyty), 18.40—18.45 Program na jutro, 18.45—18.50 Wiadomości sportowe z Pomorza, 22.00—23.00 Muzyka kameralna (płyty), 23.00—23.30 Tańce i piosenki (płyty).

ZAGRANICA

16.00 Londyn Reg. Koncert symfoniczny, 18.35 Drottning, „Uprawdzenie z Seraju” — opera Mozarta, Akt II, 19.35 Drottning, Koncert Kameralny, Karol Flesch (skrz.) i K. Friedberg (fort.), 20.10 Królewiec — Gdańsk, „Car i cieśla” — opera Lortzinga, 20.50 Wieża Eiffla, „Borys Godunow” — opera Mussorgskiego, akt I i II, 20.40 Praga, Symfonia IX Beethovena, 21.00 Radio Paris, „Na paryskiej fałli” — audycja muzyczna.

Sobota, 26 czerwca

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”, 6.18 Gimnastyka, 6.38 Muzyka (płyty), 7.00 Dziennik poranny, 7.10 Muzyka (płyty), 7.15 Audycja dla porobowych, 7.35 Muzyka (płyty), 8.00—11.57 Przerwa, 11.57 Sygnal czasu i hejnał z Krakowa, 12.03 Dziennik południowy, 12.15 „Gospodaruj z olówkiem w rękę” — pogadanka — wygłosi inż. Zdzisław Chyliński, 12.25 Wiązanki operetkowe (płyty), 13.00—15.45 Przerwa (patrz programy lokalne), 15.45 Wiadomości gospodarcze, 16.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci młodszych: słuchowisko: „Przygody promyka” wg opowiadania Kazimierza Konarskiego (wznowienie), 16.30 Dni Krakowa, Koncert Orkiestry Krakowskiej pod dyr. Adama Hermanna, 17.20 Koncert kameralny, Wykonawcy: Mieczysław Szalecki (altówka) i Jerzy Lefeld (fortepian), 17.50 „Śląsk jako teren krajoznawczy” — pogadanka — wygł. Jerzy Langmann (z Katowic), 18.00 Nasz program, 18.10 Program na jutro, 18.15 Muzyka lekka (płyty), 18.50 Pogadanka aktualna, 19.00 Muzyka lekka w wykonaniu Ork. P. R. pod dyr. Mieczysława Mierzejskiego, 19.40 Pogadanka aktualna (z Katowic), 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 Audycja dla Polaków za granicą, 20.45 Dziennik wieczorny, 20.55 Przegląd rolniczej prasy — inż. Irena Niewodniczańska (z Wilna), 21.05 „Fabian Tymoleki — Lwowski Strauss” — audycja muzyczna w wyk. Orkiestry pod dyr. M. Krzyńskiego (ze Lwowa), Audycja poprzedzi krótką pogadankę dr. M. Szczepańskiej, 21.45 Przegląd wydawnictw — prof. Henryk Mościcki, 22.00 Koncert popularny w wykonaniu Orkiestry Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego, 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd prasy i komunikat meteorologiczny, 23.00—1.00 Patrz programy lokalne.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

12.15—12.25 „Gospodaruj z olówkiem w rękę” — pogadanka — z Warszawy, 12.25—13.00 (płyty), 13.00—14.00 Przy dźwiękach lekkich melodii — płyta za płytą, 15.00—15.40 Z popularnych oper i baletów (płyty), 15.40—15.45 Wiadomości z Pomorza, 18.00—18.10 „Morze i Pomorsze w literaturze pięknej” — recytacja, 18.10—18.35 „Pomorsze śpiewa” — III audycja, Występ chóru pomorskiego, 18.35—18.45 Nasz program, 18.45—18.50 Wiadomości sportowe z Pomorza, 23.00—23.30 Muzyka taneczna z kawiarni „Dwór Artusa”.

„WIECZORNE SERENADY”

„Wieczne serenady” — to tytuł lekkiej audycji muzycznej którą radiostuchacze usłyszą ze Lwowa dnia 25 czerwca o godz. 19.00, w wykonaniu orkiestry Tadeusza Seredyńskiego i Henryka Böhma, śpiewaka. W programie szereg serenad w wykonaniu orkiestry i piękne serenady J. Galla, R. Straussa i Meyer-Helmuda w wykonaniu solowym.

WAŻNIEJSZE AUDYCJE ROZGŁOSNIA POMORSKIEJ

W piątek, dnia 25 bm. o godz. 10.00 transmituje Rozgłośnia Pomorska początek obrad, dorocznego zebrań Rady Wojewódzkiej P. T. R. z „Dworu Artusa” w Toruniu. Transmisja obejmie doroczną sprawozdawczą programową przemówienie prezesa PTR Lecha Czarlińskiego oraz gości. Sprawozdawcą będzie inż. Andrzej Mikulawicz.

O godz. 18.00 Witold Bielski wygłosi przed mikrofonem toruńskim pogadankę p. i. pomorsze przy pracy. Obejme ona wszystkie dziedzin przyrodniczej na odcinku pomorskim, jakie przyspody nam w udziale z tytułu stanowiska, jakie ono zajmuje wśród ziem Państwa Polskiego.

CZY SPELNILEŚ JUŻ SWÓJ OBOWIĄZEK OBYWATELSKI I ZŁOŻYŁEŚ NA F. O. N.F

TORUN

Galanterię bielizną
damską - męską - dziecięcą
oraz wszelkie blawaty
najtaniej 8818

P. Składanowski
Toruń, St. Rynek 24.
KREDYT NA ASYGNATY

Rowery
męskie i damskie, gwarantowane, po cenach zniżonych na dogodnych warunkach poleca „ELEKTRA”
Toruń, Chełmińska 4.
2906Ck

Kapelusze!!!
słomkowe, filcowe, eleganckie i skromne, modne fasony, wielki wybór, niskie ceny „Labor” Krystkowa,
Toruń, Szewska 4492CK

Praktykant
gospodarczy poszukuje posady na majątku od I. VII. Oferty „Dzień Pomorza” Toruń pod nr. 4493.

Smietniki
podwórzowe, betonowe w ramach żelaznych przenośne poleca K. KUJAWSKI, Warsztaty Mechaniczne — Odlewnia żelaza Toruń.
4494C

Sprzedam
patefon mały walizkowy, nadający się na wycieczki, oraz kilka płyt za zł. 30.—
Wiadomość „Dzień Pomorza” Toruń pod nr. 700.

Sprzedam
wydzierżawię, z powodu choroby obszerny skład z meblami w Toruniu. Objęcie 2000 zł. Okazja! Oferty do „Dnia Pomorza” pod nr. 9841 Ck

Poszukuje
uczciwej pracownicy pracownicy domowej od 1 lipca br. umiejącej gotować i prać
Zgłoszenia „Dzień Pomorza” pod nr. 400.

Mieszkanie
duże, czteropokojowe, oszklona weranda, wszelkie wygody, ogródek, grunty wnie odremontowane, przy parku — wynajmę: Toruń Rybaki 5 l.
4490C

Pokój
umeblowany, słoneczny, do wynajęcia od I. VII. Toruń, Warszawska 2, m. 2. Oglądać od godz. 14—17tej.

Najlepsze okulary
poleca
Oskar Meyer
właśc. Jasińska i Zeller.
Bydgoszcz, ul. Gdańska nr. 21.
Najstarszy zakład optyczny na miejscu.

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE!
„SZWAJCARSKIE GORKIE ZIOŁA” SA STOSOWANE PRZY KAMIENIACH ŻÓŁCIOWYCH I SKŁONNOŚCIACH DO ZAPARCIA. „SZWAJCARSKIE GORKIE ZIOŁA” SA NATURALNYM, ŁAGODNYM ŚRODKIEM PRZECZYŚCZAJĄCYM, UŁATWIJAJĄCYM FUNKCJE ORGANÓW TRAWIENIA, STOSOWANYM RÓWNIEŻ PRZY NADMIERNEJ OTYŁOŚCI.

Klub motocyklowy Z.S. Gdynia
W niedzielę, dnia 27 czerwca 1937 o godz. 16-tej odbędą się
Wielkie międzynarodowe wyścigi motocyklowe
po ulicach miasta Gdyni
Na starcie elita polskich motocyklistów, poza tym zawodnicy niemieccy i austriaccy oraz znany zawodnik gdański Ziemer
Przedsprzedaż biletów: w księgarni „Ruch”
Gdańsk — Rynek Kaszubski 4498

GDYNIA
Szlachetne tynki
własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — białe, zielone, czarne, czerwone, żółte, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELEWACJA” Gdynia, Morska 49, telefon 22-73. Biuro sprzedaży betonu Adama Poszukujemy reprezentantów. Oddział Toruń, Mostowa, tel. 21-82. Bydgoszcz, T. Kukliński, ul. Cieszkowskiego 10. 3557

Potrzebna
służąca, czysta z samodzielnym gotowaniem. Zgłoszenia: Orłowo, Wrocławska 104. 4482Mk

Kit
szklarski, 32 centr. tanio sprzedam Grabowski, Gdynia, 10 Lutego 7. (4495Mk)

Unieważniam
zagubiony wykaz na nazwisko Szyma Franciszek — Gdynia 4, ul. Drzymały 26 (4497Mk)

GDANSK
Poletamy następujące firmy:

DROGERIA jedyna POLSKA
Artykuły toaletowe — Farby — Perfumeria.
Foto: Film — Wywoływanie Telefon 22813
— Kopiowanie 2 razy dziennie 16
Zygmunt Buliński Kassub. Markt 1a.
przy dworcu (róg Danziger Privat-Actien-Bank).

Dukty, forniery, listwy
Wielki wybór! Nieograniczona sprawność
Jedynie tylko **Brotbäckengasse 37**
4145Gd **Marschall**

Bacność Rodacy! Dobrze i tanio kupuje się w firmie
Pierwszorzędna konfekcja damska i męska oraz wszelkie towary białe i wełniane.
Zakup na najkorzystniejszych warunkach **na raty**. Zamówienia też **na miarę**. Klientela na stałych posadach otrzymuje rabat specjalny.

Dypl. inż. Stanisław Tychoniewicz
Biuro prac inżynierii wodnej
Bydgoszcz, ul. Gdańska 22, m. 11.
Projekty i kierownictwo budowy. Badania geohydrologiczne, dla ujęcia wody, wodociągi, kanalizacja - oczyszczanie ścieków fabrycznych, melioracje, ubezpieczenia brzegów, bulwary, kanały żeglugowe, łącznikowe do zakładów przemysłowych, wyzyskanie siły wodnej. opinie iachowe w sprawach wodnoprawnych. 4500Bk

Grey poleca **wyśmienite iody.**
Budgoszcz - Gdańska 35

Narzędzia ogrodnicze
oraz wszelkie artykuły gospodarcze
Rudolph Mischke
Gdańsk, właśc. Otto Dubke, Langeasse 5.

Wózki dziecięce
wózki sportowe, wózki drabinkowe, meble z witek i z trzciny pedygowej, leżaki, kosze plażowe, oraz wszelkie towary koszykowe, kupuje się od 57 lat najtaniej w firmie
Korkenmachergasse nr. 5/3
Emil Pöthig telefon 25806. 7029

ZELÓWKI GOLIATOWE
Pozwólnej wytrzymałości — Chemiz. farbiarnia Zakład wulkanizacyjny obuwia gumowego. Warsztat obuwia na miarę i reparacyjny.
Müllers Goliath-Sohlerei właśc. W. Muzyk II. Damm 17. tel. 22999

BEKLEIDUNGS und KREDITHAUS
Gdańsk, Hundegasse 80, I. p.
Zakup na najkorzystniejszych warunkach **na raty**. Zamówienia też **na miarę**. Klientela na stałych posadach otrzymuje rabat specjalny.
Rodaków zaprasza wł.: **W. Hiersch.**

Sygnatura: 271/37. (4489)
OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sadu Grodzkiego w Starogardzie rewiru I, Stanisław Bartkowiak, mający kancelarię w Starogardzie ul. Skarszewska Nr. 25, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 25 września 1937 r. o godz. 10-ej w Sądzie Grodzkim w Starogardzie pokój nr. 14, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika śp. Franciszka Komorowskiego w Skórczu, nieruchomości: Skórcz, wykaz liczba 414, położonej w Skórczu pow. Starogard, składająca się z domu mieszkalnego jednopiętrowego z podwórzem i ogrodem, pralni z chlewem, o powierzchni 12 arów i 64 mtr. kwadr., posiada urządzonej księgą hipoteczną, która znajduje się w Wydziale Hipotecznym Sadu Grodzkiego w Starogardzie.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 9.820,—, cena zaś wywołania wynosi zł. 7.365,—.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 982,—.

Rękojmię należy złożyć w gotówce albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego przeglądać można w Sądzie Grodzkim w Starogardzie, ul. Kościuski Nr. 30, sala Nr. 28.

Uwaga. Biorący udział w licytacji muszą się wykazać zezwoleniem właściwej władzy na nabycie nieruchomości.

Starogard, dnia 18 czerwca 1937 r.
Komornik: (—) Bartkowiak.

Czy wiesz dlaczego zagranicą kupcy są bogaczami?
Nie? Nie wiesz?
Otoż dlatego, że nie żałują groszy na reklamę, która przynosi im miliony!!!

SÓL DO NÓG
AGEPIN
Z KOGUTKIEM
owość soli, plecionka, odbramienie nóg, zmniejsza odciążenie, które po tej kąpielci dojdzie się usunąć, nawet pasażerem. Proszę czytać na opakowaniu.

BYDGOSZCZ
Auto Transport
Przeprowadzki, przewozy towarów w mieście i całej Polsce Jagiellońska 25 tel. 1617 Goniec Bydgoski. 4403

ROŻNE
Bufetowy
potrzebny od zaraz. Zgłoszenia z świadectwami i fotografią do Grand Cafe, Brodnica n. Drw. 24. (4488)

Pokój
umeblowany do wynajęcia Zielnińska, Toruń, Bankowa 8.

— A teraz proszę państwa, przed mikrofonem stanie p. Liliupcki, który wygłosi odczyt na temat „Jak zdobyć siłę i wagę”.

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetrowy na stronie 1-lanowej . . . . . 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . . 1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0.80 zł
w tekście na dalszych stronach . . . . . 0.50 zł
Drobne za słowo 16 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 30 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 2.00 zł
Z odnośnikiem do domu . . . . . 2.20 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu . . . . . 2.40 zł
Pod opaską . . . . . 4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . . . . 2.32 gd; przez gońca . . . . . 2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . . . . . 1.75 gd
Zagranicą . . . . . 4.00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WITYK, Toruń, ul. Bydgoska 86.

UWAGI:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłaconą przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym ściganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańsk: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Leon Formański Bydgoszcz-ul. Dworcowa 25 I. piętro, redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Pagedu”. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądź: Mieczysław Bagński, Grudziądź Plac 23 Syczenia 10, I. — Redaktor odpow. na Tomew: Alojzy Kusie Tomew, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odp. na Rypin: Kazimierz Świerzyński Lipno: „Astoria”, Kościuszk 7 Franciszek Majewski Czełankami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.